

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

281. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1933. évi december 7

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56—58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK TEMESVÁRT!

A gumidollár

Irta: HALÁSZ SÁNDOR

Amerikában e pillanatban már csufolják a pénzt. Ugy hívják, hogy: gumidollár. Voltaképpen Rooseveltre értik a gunynevet, de vele a szép és derék dollárt illetik. És közben utálják mindkettőt: Rooseveltet is és a dollárt is. Amerika hozzászokott ahhoz, hogy a dollár állandó jellegű értékmérő. A dollár az dollár és egy dollár az egy dollár. Most lassan kiderül, hogy a dollár sem vagyoni, nem biztos és nem állhatatos, aszerint ingadozik, amennyi arany van benne és aszerint, amennyi nyomnak belőle. Nagy megrázkódtatást jelentett, amikor a dollár először szállott alá és ugrott fel, de valahogyan a Jenki is megszokta, hogy európai sorsra jutott. Az utóbbi időben már kitünően alkalmazkodott ahhoz, hogy este, lefekvéskor szegény ember volt és reggel, mikor ébredt, gazdagnak vallhatta magát. A fel- és leugráló pénzhez is hozzá tud idomulni az ember. A háborúhoz is idomult, sőt, bár nehezen, a békébe is beletörődött.

Most hirtelen Roosevelttől azt kívánja, hogy a dollár ne csak az aranyhoz és a bankópréshoz igazodjék, hanem annak vásárló erejéhez is. A terv szerint a dollárt negyedévenként értékben újra meg kell határozni, aszerint, hogy mennyit lehet érte vásárolni. Ha december elsején két harisnya és három kiló alma volt egy dollár, február elsején annyi legyen a dollár, amennyi összegért ismét két harisnyát és három kiló almát adnak a népek.

Ekkor keresztelték el az amerikaiak — dühösen és elkéseredetten — gumi dollárnak a dollárt.

Azt akarják vele mondani: tágítható, szabályozható, bizonytalan és nyújtható.

Azt akarják vele mondani, hogy utálják.

A pénzt is, Rooseveltet is.

*

A történelemben nincsenek visszatérő események, de a jelenségek minden időben pontosan ismétlődnek. Visszatér időnként a rabizoltság, a középkor, a feudalizmus, és a viszály — e percben szinte hihetetlenül hangzik — a szabad ember szabad életlehetősége is. A dollár tragédiája nem bemutatott előadás. És Roosevelttől, akinek szerepét Irving Fisher augja, nem fenomén. Voltak elődei. Elődeje volt, hogy messze vissza ne is nyúljunk, Krisztus előtt jónéhány százban a jó öreg Lykurgos, aki Roosevelttel éppen ellentétben nem a gumi-dollárt, hanem a vas-dollárt honosította meg. Olyan nagy pénzdarabokat veretett vasból, hogy egy néhány garas értékű vasdarabhoz már külön kamarát, félszert és rak tárt kellett építtetni. Lykurgos úgy képzelte a megoldást, hogy lehetetlenné teszi az embernek és a gazdagnak a pénzgyűjtést.

Lykurgos megbukott, vele megbukott Spárta, aztán megbukott az egész hellén világuralom, de megmaradt a pénz, amelynek történelmének még ma sem fejeztük be. Mindössze annyi történt e jó két évezred alatt, hogy a vasból gumi lett, a hajdani dollárból mostani dollár, az imádott pénzből utált pénz és a magunk alá gyűrt kívánt pénzből felibénk kerekedett hihetetlen erejű igazi nagyhatalom.

Lykurgos ott tévedt, hogy a pénzt kamarába záratták és a kapitalizmus ott lőtt bakot, hogy a pénzt az aranyhoz kötötte. A pénz nem tártul a megkötést, a súlyával való összeházasítást, a fix értékmérőkhöz való lebilincselést. Igazán mindegy, hogy mennyi arany rejtőzik egy bankó mögött, mert nem az arany ad értéket a pénznek, hanem a munka, amelyet — csudálatos módon — az ujjkor egész végelethatalan nagy történelmében most először Roosevelt akar és fog észrevenni.

Eddig mindig úgy volt, hogy mértékegységek tekintették a gazdaságpolitika a pénzt.

Nagy előkészületek a nyugdíjasok országos kongresszusára

Ünnepélyes manifesztációra készülnek Brassóban

Brassó, december 6

A romániai polgári nyugdíjasok országos szövetségének bukaresti központja elhatározta, hogy

december 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor megrendezi Brassóban a nyugdíjasok országos kongresszusát.

A kongresszus megszervezését az országos szervezet brassói tagozata végzi és a meghívókat már szét is küldték. A

brassói kongresszus országos érdekességének ígérkezik, mert ez az értekezlet az összes nyugdíjasok hatalmas megmozdulása lesz.

Szombat délelőtt Brassóba érkezik Schina elnök vezetésével a bukaresti nyugdíjas központ teljes vezetősége, továbbá Brădișteanu Stancu egyetemi tanár, a romániai közalkalmazottak és köztisztviselők országos uniójának elnöke,

aki szintén részt vesz a nyugdíjasok brassói országos kongresszusán.

A kongresszuson a szövetség összes fiókszervezetei képviseltetik magukat és azon megtárgyalják a romániai nyugdíjasok különböző gazdasági sérelmeit, továbbá a nyugdíjfizetések ügyét.

A kongresszust a brassói ipar és kereskedelmi kamara dísztermében tartják meg.

Japán békét köt Amerikával, hogy végre leszámolhasson a Szovjettel

Elismeri Amerika csendesóceáni jogait, de azt követeli, hogy Amerika se szóljon bele ázsiai politikájába

Az idegeneknek el kell hagyni Fukien kínai tartományt

Tokió, december 6.

A japán távirati ügynökségek az utóbbi hónapok legnagyobb szenzációját adják ma. E jelentések szerint

Japán jegyzéket intézett az Amerikai Egyesült Államok kormányához. A jegyzék nyolc pontból áll és abban Japán hatalmas áldozatokat hoz csak azért, hogy az amerikai kormánnyal való jóviszonyát biztosítsa.

Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy

Japán elismeri Amerikának jogait a Csendes Óceánon, de ennek ellenében azt kéri, hogy Amerika Japán részére biztosítson szabad kezet Ázsiában.

Más szóval: Japán békét köt Amerikával csak azért, hogy nyugodtan rátámadhasson Oroszországra.

A jegyzék még nem került nyilvánosságra, de a sajtóirodák jelentése máris hihetetlen lázba hozta az egész európai diplomáciát.

Ha Amerika elfogadja a japán ajánlatot, úgy teljesen romba dől Litvinov amerikai munkája.

Ugyanide tartozik az a jelentés is, amely szerint a nankingi kormány jegyzékben figyelmezteti az összes európai és amerikai államokat, hogy gondoskodjanak a kínai Fukien tartományban levő külföldi állampolgárokról és azokat azon-

nal szállítsák el Kína területéről. Fukien tartomány ugyanis kiköltöztette a maga függetlenségét és ezért

a nankingi kormány büntető expedíciót vezet ellene.

Az expedíció során a külföldi állampolgároknak bántódásuk eshetik és ez az oka annak, hogy a kínai kormány az idegenek kivándorlását követeli.

A jegyzék nyomán angol, amerikai és francia hadihajók azonnal Fukien kikötőjébe siettek és már zárta alá is vették a kikötőt azzal a céllal, hogy a tartományból menekülő európaiaknak és amerikaiaknak védelmet nyújthassanak.

ugyanolyan mértékegységnek, mint a kilót, vagy a métert. És közben nem azt mondotta, hogy a méteres, az száz centiméter legyen, hanem azt, hogy a méterest, mondjuk, 26 lej értékű anyagból kell előállítani. A pénznek az anyaga megvan. Aranynak hívják az anyagot és meghatározott mennyiségű arany rejtőzik benne, de az arany ára változik és az arany elosztása változik. A méteres hol száz centiméter, hol csak nyolevan, van, ahol már csak husz és közben egyre azt mondjuk, hogy méter, méter, méter.

A dollár dollár! — zugja Amerika és zugja a világ. Holott a dollár arany, amely hol kevés, hol sok, hol olcsó arany, hol drága.

Mi köze a két pár harisnyának és a három kiló almának az aranyhoz?

Mi köze a dollárhoz? A frankhoz és a fonthoz, a holland forinthez és a lejhez? A harisnya és az alma a munka eredménye és mi a munkát nem mérjük.

Egyre csak az aranyat mérjük.

Egyre és még mindig Lykurgosnál tartunk. Végre most Rooseveltt a gumidollár tart.

*

A teória azt mondja, hogy Rooseveltnak van igaza és Ihring Fishernek és Casselnek és Moleynek. Azt mondja a teória, hogy nincs jó pénz, mert minden pénz az aranyat méri, nem pedig az élet munkásságát.

Az élet táguló és dimenziókba terjedő, időben és térben megfoghatatlan plazma. És mi, közben, az aranyhoz láncoljuk.

Ők valamennyien, ott, az „agy-csoport” tájékán, nem aranyellenesek, hanem kötöttségellenesek.

Szabadságot akarnak!

Bármilyen hihetetlen is ma, a diktatúrák korában és a rendiség reneszánszának idején, ők szabadságot akarnak az ember számára, mert azt állítják, hogy a kapitalizmus nem az egyéni szabadság térszínjén viháncol, hanem leláncoltan és lekötözötten prometeuszokodik. Mindannyian oda vagyunk kötve az aranycö-

lőphöz és az aranyat mérjük, miközben azt hisszük, hogy az életet és a munkát értékeljük fel az arany jelképével, a Pénzzel.

Hatalmas kísérlet ez a roosevelli kísérlet. Van olyan nagy és merész, mint a lenini próba volt, van olyan átfogó, mint a Mussolini-féle politikai koncepció és van olyan nagyszerű, mint ahogyan Lykurgos a világot annak idején, ha kis időre is, de megváltotta.

Ha kiderül, hogy a gumi-dollár megoldás, akkor megérkezett a Messiás.

Ha nem derül ki, akkor holnap új utakon tévelyeg újra a sohasem vénülő reménységű emberiség.

És akkor sincs semmi baj. Az emberiség életét a tévelygések és próbálgatások korai töltik ki. És sajnos, manapság nemcsak az emberiség, de az ember életét is a nekilendülések fűtik és a beváltatlan illúziók csalódásai törlik le. Egy csalódással több, vagy kevesebb, más igazán sem nem szoroz, sem nem oszt.

Most nem a vas, hanem a gumi illúzióját kergetjük.

Spanyolországban a jobboldal győzött, mire az ország lakossága baloldali zendüléssel felelt

A foglyokat már nem tudják elhelyezni és ezért hadihajókon internálják őket
A kormány baloldali tagjai nem akarnak már lemondani

Madrid, december 6.

A vasárnap megtartott pótválasztásokon, amelyekben 93 mandátum sorsa dőlt el, eddig 78 kerület eredményéről már hivatalos jelentés is érkezett. Ebből a 78 mandátumból 24-24-et vittek el a jobboldali és középpártok, 28-at a szocialisták, egyet a radikális szocialisták s végül egyet a kommunisták.

Valószínű, hogy a választások lezajlása után

középpárti kormány alakul, amelynek nem is lesz parlamenti többsége, csak a jobboldali pártok támogatásával tarthatja magát. Előrelátható, hogy az új kormány megalakítására ismét Lerroux kap megbízást.

A végleges eredményről szóló hivatalos jelentés csak hétfőn délután került a nyilvánosság elé. Eszerint

a jobboldal 207
a közép 167 és

a baloldal 99 mandátumot kapott.

A jobboldal és a középpártok egyesülése esetén abszolút többsége volna ugyan a kormánynak, de nem lehet arra számolni, hogy a hatalom nyugodt uralma elkövetkezik. A mai jelentések ugyanis arról számolnak be, hogy a választási eredmények közlése után

az egész országban, szinte parancsszóra forradalmi jellegű lázadás tört ki.

Országszerte zavaró és véres incidensek vannak. Madridban az összeütközések során halálos áldozatok maradtak a küzdőtéren. Barcelonában olyan fenyegető a helyzet, hogy az utcai közlekedést teljesen le kellett állítani.

A munkásság az általános sztrájkot még nem proklamálta, de minden valószínűség szerint csak órák kérdése, hogy az ország munkássága letegye a munkát.

Ma este már kávéházak és vendéglők ellen bombamerényleteket is elkövettek.

A kormány ugyan azt követeli, hogy a rendőri hatóságok az ostromállapot rendelkezéseit hajtsák végre, de erre nem sok a kilátás.

A rendőri hatóságok is tisztában vannak azzal, hogy a szélsőbal puccsra készül, magához ragadja a hatalmat és nem akarnak az új hatalom megtorlása alatt bűnhődni.

Az eddigi kormány baloldali tagjai a választások alatt el voltak határozva arra, hogy tárcájukról leköszönnek, de mióta az ország baloldali megmozdulását látják, letettek arról, hogy a hatalmat kezükből kiengedjék.

Barcelonában és Madridban már annyi embert letartóztattak, hogy a börtönökben nem tudják őket elhelyezni és ezért a kikötőkbe szállítják a rabokat és a hadihajókon helyezik el őket.

Az általános lázadás és forrongás óráról-órára nő.

Elfogták egy veszélyes vasuti banditát

Bukarest, december 6

A rendőrségnek végre sikerült az utóbbi időben rendkívül elszaporodott veszedelmes vasuti tolvajok egyikét elfogni. A Bukarest-Galac közti vonalon a második osztályon, egy komiszár abban a percben tette kezét Coman Costica vasuti zsebgyávó vállára, amikor az ki akart fosztani egy utast. Comant, akit már régen keresnek, beszállították a bukaresti rendőrségre.

Coman egyébként arról volt nevezetes, hogy baj esetén nem riadt vissza a revolver használatától sem.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszköz képez.

Az irek most már végleg szakítani akarnak Angliával

London, december 6

De Valera, az ír szabadállam miniszterelnöke, a napokban jegyzéket intézett az angol kormányhoz és abban az íránt érdeklődött, hogy londoni politikai körök milyen álláspontra helyezkednek arra az esetre, ha Írország kikiáltaná a függetlenségét.

Londonban a jegyzék óriási riadalmat okozott. Hétfőn

a MacDonald-kormány tagjai rendkívüli minisztertanácsot tartottak s megvitatták az ír jegyzék révén kialakult helyzetet.

A londoni politikai körök arra az álláspontra helyezkednek, hogy amennyiben Írország csakugyan elszakad, nem élvezheti többé azokat a gazdasági előnyöket, amelyek a brit világbirodalom tagjait megilletik.

De Valera egyébként nemrég Londonban járt s akkor a következőket szögezte le:

— Számolni kell végre azzal, hogy az angol ápar és kereskedelem értéktelenné válik egyszer az ír parasztra. Írország célja: a teljes politikai és gazdasági függetlenség.

Felbontották Miklós Andor végrendeletét

Gombaszögi Frida örökölte az Est-lapokat

Budapest, december 6

Az Est-konzern felelős szerkesztőjének és tulajdonosának, Miklós Andornak végrendeletét ma délelőtti felbontották.

Miklós Andor minden ingó és ingatlan vagyonának általános örökösévé feleségét, Gombaszögi Fridát tette meg.

A végrendelet huszezer pengőt hagyományoz az újságírók és az újságkiadói tisztviselők egyesületének, valamint a nyomdai munkások szervezetének. Ezen

felül Miklós Andor nagyobb összeget juttatott lapjai munkatársainak és alkalmazottainak. Kegyeletes szavakkal emlékezik meg a végrendelet az Az Est nemrégiben meghalt kiadói hivatali igazgatójáról, Sebestyén Gézáról is és családjának eltartásáról gondoskodik.

A végrendeletnek politikai része is van, amelyben Miklós Andor úgy intézkedik, hogy lapjait az eddigi szellemben felesége és Salusinszky Imre, valamint Vadnay Béla vezessék tovább.

Közvetlen rapidösszeköttetés Belgium és Románia között

Május 15-től megindul az új vonattjár

Bukarest, december 6

Már az októberben megtartott bukaresti nemzetközi vasuti értekezleten szó volt arról, hogy Bukarest és Brüsszel között naponta közlekedő új rapidvonatjáratot létesítenek. Az ügy akkor különféle okokból halasztást szenvedett s csak most került ismét szóba, az újabb vas-

utkonferencián, amely december elsején kezdődött Varsóban. Tegnap varsói jelentés szerint a vasutértekezlet a román államvasutak kívánságára hozzájárult a tervhez s 1934 május 15-én megindítják az új rapidot, amely Németországon és Lengyelországon át köti össze Romániát Belgiummal.

Brassó törvénytelenül elmozdított polgármestere pert indít a kormány ellen

Hosszu vizsgálata után, minden indok nélkül, menesztették Brassó népszerű polgármesterét

Brassó, december 6.

A liberális kormány uralomra jutása óta nagy lendülettel nekilátott a városi tanácsok és polgármesterek felfüggesztéséhez. Ürügyeket kerestek és találtak, igen sokhelyütt azonban, mint például Bukarestben, beigazolást nyert, hogy a polgármester felfüggesztésének semmi indokolása nincs és így a kormány kénytelen volt az erőszak és a törvénytelenesség eszközhöz nyulni.

Ugyanez ismétlődött meg Brassóban is, ahol belügyminiszeri rendelettel váratlanul és minden indokolás nélkül, felfüggesztették állásából Voicu Cornél dr. polgármestert, aki Erdély és Bánság azon ritka primárjai közé tartozott, akit a város lakossága fájra, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül, egyformán tisztelt és szeretett.

Napok óta vizsgálat folyik a városházán, csak azért, hogy valamit találjanak a polgármester ellen. A vizsgálat teljesen eredményte-

lenül járt, legalább is azt igazolja az a körülmény, hogy

a belügyminisztérium rendelete semmivel sem indokolja a polgármester felfüggesztését.

Kedden déli 12 órakor megjelent a városházán Strat Joan, Brassó megye prefektusa, aki Debreczy Béla dr., Tiberiu, Brediceanu dr. és Căliman dr. városi tanácsosok jelenlétében rendkívüli udvariasság formájában a polgármester tudomására hozta, hogy

a belügyminisztérium 23.142. számú, december 4-én kelt rendeletével felfüggeszti állásából, minden indokolás nélkül.

A város ügyeinek intézésével ideiglenesen Polonyi Arthur dr. helyettes polgármestert bízta meg a belügyminisztérium.

A rendelet átadása után Voicu Cornél dr. polgármester az alábbi feltűnést keltő nyilatkozatot tette a vármegyei prefektusnak:

— A legerélyesebben tiltakozom felfüggesztésem ellen, amelyet törvénytellenesen tartok.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

— Kötelességemnek tartom ezt a nyilatkozatot tenni, egyrészt a magam, másrészt annak a hatóságnak a jóhírneve érdekében, amelyet képviselek, másrészt pedig ezen hatóság autonómiájának érdekében, amelyet szabályzatok és az állam törvényei védenek.

— Ezt a nyilatkozatot azért tettem, mert a kormány megbízottjának jelenléte a városházán azt bizonyítja, hogy helyemet erőszak hatása alatt kell átadnom. A fentebb elsorolt indokok miatt arra kényszerülök, hogy híroírók rumokhoz forduljak elégtételért és a törvényesség helyreállításáért

A pogármester nyilatkozata érthető feltűnést keltett. Voicu Cornél dr. ugyanis közgazdasági uton perbe fogja a kormányt.

A nyilatkozat felolvasása után jegyzőkönyvet vettek fel a város ügyeinek átadásáról. Utána Polonyi dr. kiküldött polgármester meleg szavakban méltatta a távozó polgármestert, aki minden erjét és energiáját becsülte a Brassó város fejlesztésére áldozta. Az emelkedett hangú beszédre a távozó polgármester meghatva köszöntö meg az elismerést és kijelentette, hogy a jövőben is a város lakosságának boldogulásáért és a város fejlesztéséért fog küzdeni.

Voicu dr. polgármester, — mint értesülünk, — haladéktalanul megindítja a pert, eltávolítása miatt. Addig, mint városi tanácsos fog tovább működni. Hogy meddig, azt egyelőre nem lehet tudni. A prefektúra köréből szerzett információink szerint ugyanis a hét végéig a városi tanácsot is feloszlatják és intérimár bizottságot neveznek ki.

Folyik a tanácsok csere-beréje

Déva, december 6.

Hunyadmegyében is folyamatban van a városi és községi tanácsok feloszlatása, illetve kicserélése a liberális rezsim embercivel. Ujabban Szászváros és Piski tulajdonrészt nemzeti-parasztpártiakból álló tanácsát menesztették. Szászvároson Radu Isidor dr. lett az új polgármester, az ideiglenes bizottság tagjai pedig: Carpinisan Simion, Lilian Gheorghe, Faragó Endre és Martin dr. Piskin az új tanácselnök Nedelcu Juon kereskedő, a tagok pedig: Tummer Simion vasuti munkás és Kotsis Albert kereskedő.

Mindazoknak, kik magukat gyengének és kimerülteknek érzik a

BIOGLOBIN

új életerőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, étvágygerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél:

FABRIUS GUIDO

„MEDVE” gyógyszerárak Nagyszeben-Sibiu

Wimpassing hócipők

előírt eredeti gyári árak mellett

Linoleum Steekl cégénél
Brassó, Kapu-u. 34. Telefon 5-45

Hitelközpont tagja.

Fiókok: Bukarest, Arad.

Egész Európában kemény hideg van

Sziciliában hóvihar, Párisban utcai melege-
dők elállítottak fel

Budapest, december 6

A budapesti időjárás-kutató intézet legújabb jelentése szerint egyelőre még igen hideg időjárás várható. Későbbi enyhülés lehetséges erős csapadékhaj-
lammal.

A világ majdnem minden részén be-
állott a kemény tél.

Oroszországi jelentések szerint az Uralban negyvenhárom fokot mér-
tek a fagyponthoz.

Az okiráltságból érkező jelentések szerint a nagy hidegben a Prut befagyott. A Duna hullámai óriási jégtablát hordoznak. A Braila és Galac között közlekedő Turda nevű folyami hajó a jégzajlás miatt súlyos sérüléseket szenvedett.

A nagy hideghullám heves hóvihart okozott Sziciliában is. A római je-
lentések szerint a vihar Szicília összes gyümölcsöseit letarolta. Messinától délre tengerrengés volt. A vihar Olaszországban többmillió líra kárt okozott.

Vihar dult a portugál partvidékeken is. Az itéletidő különösen Figueira kikötő közelében okozott mérhetetlen károkat. A „Continental” nevű hajó a vihar fel-
fordította.

A hajó legénysége és a fedélzeten tar-
tózkodó harminc halász a tengerbe zuhant.

A hajókatasztrófának 23 halott áldozata van.

A legújabb jelentések szerint Európa többi részén is szélviharok dühöng-
nek. Észak-Franciaországban a hideg egyre fokozódik. Párisban olyan hideg van, hogy az utcákon nyitott tüzhelye-
ket állítottak fel, hogy meg ne fagyja-
nak a járókelők. Olaszországban szünet nélkül esik az eső.

Londonban az elmúlt éjszaka öt csa-
vargó megfagyott.

Törökországban szintén nagy a hideg. A Fekete-tenger törökországi partjain szünetel a hajózás a nagy jégzajlások miatt.

Alkudozás a német paktum körül

Még egy fél évig önálló marad a szász
hitlerista szervezeti

Brassó, december 6.

Amint ismeretes, a kormány és a szá-
szok között létrejött választási paktum 6. pontja kimondta, hogy a hitlerista szervezeteknek be kell olvadniuk az álta-
ános szász népközlösségi szervezetekbe. Az egyezménynek ez a kikötése — úgy látszik igen rövidéletű volt. A szász hit-
leristák nagyszabasi központja ugyanis tegnap Fabritius Fritz „Landesführer” és Gust Waldemar dr. „országos ügyve-
zető vezér” aláírásával közleményt adott ki, amely a következőket mondja:

— A romániai németek nemzetiszocia-
lista önségély-mozgalmának két tagját: Hedrich Hans dr.-t és Bonfert Alfréd dr.-t Duca miniszterelnök ma hosszas kihallga-
táson fogadta s megbeszéltek azokat a kö-
telezettségeket, amelyeket az átszervezés megrehajtása terén a nemzetiszocialista-
pártnak teljesítenie kell.

— Duca miniszterelnök kijelentette, hogy a kormánynak nincs szándékában beleavatkozni a romániai németek közöt-
ti belső nézeteltérésekbe s ezért a né-
met párt által vállalt kötelezettségeknek

az összes csoportok egybeolvasztásáról szóló 6. pontja 1934 július 1-ig hatályon kívül helyezettnek tekintendő.

— Ami a kormányt ebben az egész kérdésben elsősorban érdekli, nem más, mint a mozgalom katonai jellegének ki-
különböztetése, aminek külső formában is meg kell nyilvánulnia. Egyébként ez elvi álláspont fenntartása mellett a kormány kész arra, hogy a ma fennálló kötelezettségek megváltoztatásának összes többi kérdéseit a romániai németek nemzetiszocia-
lista önségély-mozgalmának autonóm képviselőivel később megtárgyalja.

Ha ez a hitlerista közlemény fedi a valóságot, úgy Duca miniszterelnök hamar megalkudott a szász nációkkal. A fen-
tiek értelmében ugyanis hozzájárult ahhoz, hogy a jövő év közepéig a szász hit-
lerista mozgalom még önállóan létezzék, csak tegye le az egyenruhát. Mi több, a kormány hajlandó külön is tárgyalni Fabritiusékkal.

A paktumot tehát a hitleristáknak már is sikerül kijátszani.

Litvinov egyetlen órát töltött Mussolininél, de azért készen áll a német—orosz megegyezés lehetőségére is

Anglia a leszerelés kérdésében külön utakra tér

és azt követeli, hogy a Saar-vidéki szavazást már 1934-ben tartsák meg

Róma, december 6.

Litvinov római látogatása program szerint folyik le. Az orosz külügyi népbiztost hétfőn a király fogadta. A kihallgatás után diszkrét volt a szovjetközlösség, amelyen Mussolini megjelent.

A Giornale d'Italia hosszabb cikkben beszél arról, hogy a két államférfi egy hosszú órán tanácskozott. Azt mondja a lap, hogy a két államférfinak, akik realpolitikuskok és így tulajdonképpen a pathoszos diplomáciai nyelv szóla-
sain, elég egyetlen óra is, hogy kölcsönösen megértésük egymást. Ezzel szemben a nyugati világ egyrésze éppen ellenkezőleg állítja be a dolgot. Kevesli az egy órás tanácskozást és azt állítja, hogy ennyi idő alatt nem juthatott a két politikus nagyjelentőségű megállapodá-
sra.

Az olasz távirati irodák jelentései szerint a Duca és Litvinov elsősorban a leszerelés kérdéséről, azonkívül a német—orosz viszony megjavításáról, a Németországgal kötendő megemlékezési szerződésről, az olasz barát-
sági szerződés megkötéséről és a két állam közötti kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésé-
ről folytattak beható tanácskozásokat.

A tárgyalás anyagáról hasonló értelmű je-
lentést közöl a Reuter ügynökség is.

A lap-kommentárok közül kétségtelenül a legérdekesebb a Tribuna cikke, amelyben a lap már csak azért is nagy jelentőséget tulajdonít az orosz politikus látogatásának, mert ez azt bizonyítja, hogy a Népszövetség nélkül is tud az európai diplomácia cselekedni.

Vannak olyan jelentések is, amely szerint Litvinov addig marad Rómában, amíg a szük-
ség úgy kívánja. Az orosz külügyi népbiztos nem akar addig Olaszországból elutazni, amíg az összes függő kérdésekben Mussolinivel és általában az európai politikusokkal teljes meg-
egyezésre nem jutott.

Az egyes francia lapoknak az a véleményük, — legalább is bizonyos jelekből így látják, — hogy Mussolini ezalkalommal is teljes sikert aratott, amennyiben

megteremtette annak lehetőségét, hogy Né-
metország Oroszországgal is paktumot kö-
thessen.

A baloldali francia sajtó szerint már semmi akadálya annak, hogy a német—
oros paktumtárgyalások is megkezdődhes-
senek.

A francia sajtó ezzel a politikai tanácsko-
zással kapcsolatban feltűnően ideges. A la-
poknak az a véleménye, hogy a francia poli-
tikának élesen figyelni kell, hogy mi történik e percben Rómában és külön figyelmet kell szentelni az angol diplomácia munkájának is. A Daily Telegraph az angol politikát illetően ugyanis azt jelenti, hogy az orosz—olasz talál-
kozó után

most már Anglia végképpen eltér eddigi le-
szerelési politikájának irányelveitől és a maga részéről a regionális leszerelés mellé áll.

Anglia — mondja a lap — belátta, hogy az egész világra egyértékű és egyérvényű szabá-
lyokat, különösen a leszerelés kérdésében, kényszeríteni nem lehet.

A Daily Telegraph természetesen kihangsú-
lyozza, hogy ez a vélemény még nem a kor-
mány véleménye, de az illetékeseknél a kérdés ilyen értelmezését illetően meglehetősen egy-
öntetű álláspont mutatkozik.

London azonban ma nemcsak a leszerelés kérdésébe szól bele, hanem a Saar-vidék problémájában is nyilatkozik. Ezalkalommal a Manchester Guardian utján szólal meg az an-

gol közvélemény és azt mondja, hogy a Saar-
vidéki népszavazást meg kell ugyan tartani, de annyi engedményt tegyenek a németeknek, hogy a népszavazást ne 1935-ben, hanem már 1934-ben tartsák meg. Angliában az a véle-
mény, hogy a német—francia viszony addig, amíg ezt a kérdést meg nem oldják, sem szilárd, sem barátságos nem lehet.

Éjtéli párbaj a rendőr és betörő között

Budapest, december 6.

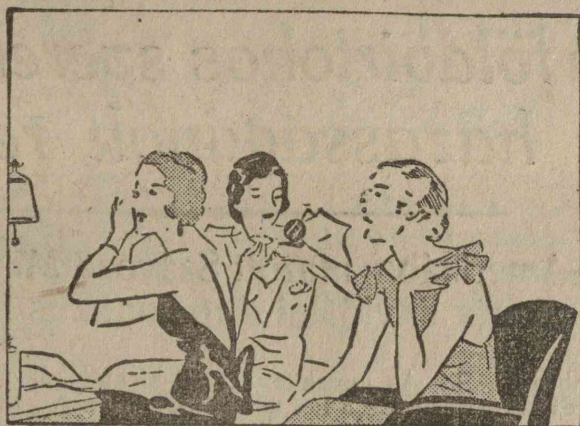
A hétfőről kedde virradó éjszaka vé-
res közelharcot vívott egy vakmerő be-
törő két közrendőrrel.

A Sik-utcában szolgálatot teljesítő köz-
rendőr arra lett figyelmes, hogy egy kö-
zeli üzletben egy tolvajlámpával dolgo-
zó egyén, az üzlet falán át a szomszédos ékszerkereskedésbe akar bejutni.

A rendőr rárontott a betörőre, aki me-
nekülni igyekezett. A rendőr ekkor üldö-
zőbe vette a betörőt, aki rövid hajsza-
utató megállt és birkózni kezdett az üldö-
zőjével. A birkózásban a betörő maradt a győztes. A rabló elszedte a rendőr kard-
ját, vagdalkozni kezdett vele és megsebe-
sítette ellenfelét.

A dulakodás zajára egy másik rendőr sietett elő.

Ezt a betörő revolverlövészekkel fogadta, mire a társa segítségére siető rendőr szintén revolverlövészekkel válaszolt. A go-
lyók megsebesítették a betörő lábát. A súlyosan sebesült ember elfogatása után kiderült, hogy a vakmerő betörő Jedlics-
ka Ferenc közismert bűnözővel azonos és nem régen szabadult ki a Csillag-bör-
tőnből.

Ugy meghitt körben,
mint társaságban...

... ki fog tűnni parfümje által, ha az elsőrangú minőségű „Talon Rouge” kölnivizet használja. Sok ezren — kik „TALON ROUGE”-t használnak — egységesen elismerik, hogy ez a kölni-
viz a legkivételesebb tulajdonságokat egyesíti magában.

Szállítója csak akkor szolgálja ki Önt lelkiismeretesen, ha a legkiválóbb kölnivizet a „TALON ROUGE”-t ajánlja Önnek.

UTABB KÜLÖNLÉGSÉGEINK

Satynella
Secret des Fleurs
Nid d'Amour
Charme de Femme
Nuit Etoilée

TALON ROUGE
A KIFINOMULT IZLÉS APOTHÉZISE

Eddig az a hír volt elterjedve, hogy a pénzügyi bizottság csak akkor engedi ke- resztül a javaslatot, ha azon lényeges változtatásokat eszközölnék. A javaslat megszavazásával kapcsolatban azt is je- lentik, hogy a bizottság alig változtatott valamit az eredeti javaslaton.

HIREK

— **ITALKEVERÉS TUDOMÁNYOS ALAPON.** Newyorkból írják: A napokban „cocktail college” néven tanfolyam indult meg a prohibíció közeli megszüntetésére szomjas fiu- és leányifjúság számára. A cocktail college célja, hogy hallgatóit és hallgatónőit a különböző cocktailok keverésében „tudományos alapon” kiképezze. Ugyancsak „tudományos alapon” tanítják majd a tudományszomjas ifjúságot a sörkezelésre, a különböző borok és pálinkák kezelésére a college elvégzésével a hallgatók diplomát kapnak s mint okl. italszakértők elfoglalhatják méltó helyeiket a tudományos világban. A jelenleg még érvényben levő prohibícióra való tekintettel az oktatás nem igazi italokkal történik, hanem az italokat az eredeti italnak megfelelő színre festett víz képpiseli. Az üvegek azonban eredetiek és az összegyűjtésük nyolc hónapot vett igénybe. Ilyen nagy felkészültséggel induló college-nek csak sikere lehet!

— **A háromszéki megyei osztózkodás.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: Háromszéki vármegye új prefektust kapott dr. I. Bidu kézdivásárhelyi főorvos személyében, aki a napokban már át is veszi hivatalát. Dr. Crețu Miron, a volt delegált prefektus, szenátor jelölt lett. A megállapodás megtörtént a leendő interim elnök kérdésében is. A jelölt dr. Stanciu orvos lett, míg az alpolgármester dr. Gyárfás Albert. Itt említjük meg, hogy a magyar párt még mindig nem nyújtotta be a jelölő listát. A politikai pártok különben már megindultak a propaganda utakra. Egyébként Háromszéken teljes nyugalom uralkodik.

— **Életfogytiglani fegyházra.** Nagykanizsáról jelentik: A nagykanizsai törvényszék Tibenszky Ferencet, a feleséggyilkos volt törzserőst életfogytiglani fegyházra ítélte.

— **Gurul a szesz Amerika felé.** Washingtonból jelentik: Roosevelt, tekintettel arra, hogy az államok többsége megszavazta a szesztilalom felfüggesztését, most már országosan is szabaddá akarja tenni a szeszfogyasztást. Az első borszállító vonatok Kaliforniából már be is futottak Newyork államába. Ezalkalommal 700 ezer liter bor érkezett. A kanadai határon is készen állanak a bort szállító vonatokat és várják a tilalom felfüggesztését, hogy utnak indulhassanak. A helyzetre jellemző, hogy magában Newyorkban a legutóbbi hetekben 10 ezer italmérési engedélyt adtak ki. Az európai kikötőkben is borral, pálinkával és pezsgővel megpakolt hajók állnak indulásra készen. A gangster ipar teljesen szünetel. A gangsterek fejvesztetten menekülnek készleteiktől és potom áron piacra vetik a csempészt szesz.

— **Tolatásközben halálra zuzta a vonat.** Csíkszeredáról jelentik: A gyergyószentmiklósi vasúti állomáson tolatást végzett az egyik tehervonat. Moga János 34 éves vasúti fékező munkaközben olyan szerencsétlenül került a vasúti kocsik ütközés tányérai közé, hogy azok halálra zuzták.

— **A vasúti sinen kapott epilepsziás rohamot.** Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosmenti Rátosnya községben tragikus módon halt meg Fülöp János munkás. Fülöp, aki epilepsziában szenvedett, a rátosnyai állomás sinén akart egyedül áthalolni és éppen akkor epilepsziás rohamot kapott és összeesett. Ekkor robogott át egy tehervonat, amely a szerencsétlen embert borzalmasan összezecselte.

— **Öngyilkos lett a marosvásárhelyi műnőrádárkár óre.** Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Rejtélyes öngyilkosság történt Marosvásárhelyen. A katonai műnőrádárkár közelében levő házak lakói fegyverdörrenésre lettek figyelmeztetve és az előszó szomszédok egy életlen testre bukkantak a műnőrádárkár előtt. A kiszállított rendőrség megállapította, hogy az őrt álló katonát, Boc Todor követett el öngyilkosságot, aki szolgálati fegyverével mellbe lőtte magát. Suhas sebével beszállították a katonai kórházba. Az öngyilkos katonát tettének oka ismeretlen és annak tisztázására megindították a katonai hatóságok a vizsgálatot.

Élvexet

a rádió, amióta ezeket az úgynevezett olcsó csöveket kidobtam belőle. Mégis csak egészen más, ha márkás csövet vesz az ember. Csak világhírű üzem tud ilyen csöveket gyártani. Modern gépek, nagy tapasztalat, rádiótudósokkal teli laboratórium kell hozzá. A törpe üzem ennek nyomában sem ér. Barátom jól jegyezd meg magadnak, a rádiócsövekl világmárka a

TUNGSRAM

cső!

ABLAK

A bunda ott állt a szörmeüzlet kirak atában, amíg a nő meg nem pillantotta. Azután lekasztották a szőgről, a nő megnézte és — gondolkodási időt kért a megvásárlásra. A bundát hazavitte a nő és családi tanácsot tartottak. Kicsit gyűrött, mondta az egyik családtag. Mintha kopott volna, jelentett be ellenvéleményt a másik. At kell alakítani, hogy testhezilló legyen — így a harmadik. A bunda a nőn volt, a nő a tükör előtt állott, nézte magát a bundát, a többiek pedig a nőn nézték a bundát. Mindenki a bundával volt elfoglalva. A bunda hirtelen megnőtt, valósággal benépesítette a szobát, mintha élőlény lett volna. A nő sokáig állt a tükör előtt és egyellen gondja a bunda volt. Megvegye, ne vegye meg? A család tagjai gondterhelt arccal bámultak maguk elé, mert ebben a pillanatban tisztában voltak azzal, hogy bármennyire is szép és jó a bunda: Nem lehet megvenni. Nincs pénz rá... A bunda másnap visszakért a szörmeüzlet kirakatába.

NEM VOLT SZÍVE...

— Fogadja mély részvétemet! Kedves anyósa a tűzvész áldozatául esett... Hát ez valami borzasztó! Hogy is történhetett ilyesmi?

— Istenkém, — szegényke olyan édesen szendergett, hogy nem volt szívem felköltöni!

— **Belgium kiutasítja a német menekülteket.** Brüsszelből jelentik: A belga kormány felhívást intézett az ország területén tartózkodó menekültekhez, hogy mielőbb hagyják el az országot, mert nem hajlandó nekik végleges tartózkodási engedélyt adni.

— **Eltemették Miklós Andort.** Hétfőn délután 3 órakor hatalmas tömeg részvételével eltemették Miklós Andort, az „Est-lapok” főszerkesztőjét. A gyászszertartást papi segédlettel Nemes Antal püspök végezte. A sirnál a magyar újságíró társadalom nevében Földi Mihály író és Boross László, az újságírószervezetek elnöke búcsúztatta a nagy halottat.

— **Visszahelyezték a marosvásárhelyi betegsegélyzőpénztár elbocsátott kisebbségi tisztviselőit.** Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Pár hónappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a marosvásárhelyi betegsegélyzőpénztártól azzal az indokkal, hogy az állam nyelvét nem bírják, több kisebbségi tisztviselőt leépítettek, részint elhelyezték. A liberális kormány intézkedésére most visszahelyezték az elbocsátott magyar tisztviselőket a betegsegélyző pénztárhoz.

— **Német napilap Párisban.** Párisból jelentik: Elterjedt hírek szerint a közeljövőben német napilap indul meg Párisban, amelyet a Vossische Zeitung volt főszerkesztője, Georg Bernhard fog szerkeszteni. Az új lap munkatársai között kiváló német írók és publicisták lesz-

nek, többek között Heinrich Mann, aki nemrég kiadott röpiratában élesen kikel a harmadik birodalom ellen.

— **A Szellemi Együttműködés Ligája Budapestén tartja legközelebbi kongresszusát.** Budapestről jelentik: A Szellemi Együttműködés Ligájának vezetősége hivatalosan is közölte, hogy kilencedik rendes kongresszusát Budapestén fogja tartani. A kongresszus időpontját január 4-6-ra tűzték ki.

— **Sikertelen támadás a pénzes-postás ellen.** Miskolcra jelentik: Vakmerő rabló támadást kísérelt meg hétfőn délelőtt Miskolcon két ismeretlen fiatal suhanc. Az egyik utcán lesből nekitámadtak Varga József pénztárosnak, aki szokásos napi körútját végezte. A támadók egy vásdarábba főbeütötték a postást, ennek azonban még volt annyi ereje, hogy birkorra kelt támadóival és segítségért kiáltott. A támadók, amikor látták, hogy a járőrök minden irányból összeszaladnak, elmenekültek anélkül, hogy a pénzespostás táskáját elvihették volna. A rendőrség a támadók nyomában van.

— **SAN SALVADORBAN A LEGKISEBB A RÁKHALANDÓSÁG.** Mint egy orvosi statisztikából kitűnik, a rákhalandóság a legkisebb San Salvadorban, ahol évenként százezer lakosra tízenhárom halálozás esik rák következtében. Ugyancsak csupán 13 százszázrész a halálozási arány Csehországban, de Prága városában 181 a rákhalálozások száma. A többi országok így következnek: Jamaika 23, Görögország 24, Litvánia 30, Olaszország 60, Spanyolország 68, Japán 70, Kanada 82, Franciaország 89, Egyesült Államok 95, Ausztrália 95, Németország 116, Svájc 139, Anglia és Dánia 141, Ausztria 149.

— **Ebéd gróf Bethlen tiszteletére.** Londonból jelentik: Követségi László gróf, londoni magyar követ hétfőn közébédet adott a Londonban időző Bethlen István tiszteletére. A közébéd megjelent Sir Simon angol külügyminiszter is, valamint Londonderry légügyi miniszter és még számos kiválósága az angol politikai és társadalmi életnek.

— **Borzalmas halál magnéziumos fény mellett.** Bécsből jelentik: Bécs egyik fényképészeti cikkeket előállító gyárának laboratóriumában hétfőn este halálos szerencsétlenség történt. Az egyik munkásnő magnéziummal dolgozott és munka közben háromszáz gramm magnézium felrobbant. A robbanás rombadöntötte a laboratóriumot, a munkásnőt holtan szedték ki a romok alól.

— **Divat és romantika.** Párisból jelentik: Mademoiselle Gabrielle Chanel, aki kis provençai-i masamódból lett Páris legelőkelőbb divatkirálynője, a világhírű Chanel-cég megalapítója, vezetője s ma is aktív divattervezője, férjhez megy. A közelgő házasságról sokat beszélnek Pá-

risban és annál is inkább érdekli az emberek a divatkirálynő hymenhiere, mert köz tudomású volt, hogy Gabrielle Chanel egymásután utasította vissza éveken át Európa legpartiképebb urinak házassági ajánlatait, többek között egy angol herceget is. Egyáltalán nem akart férjhez menni Mademoiselle Chanel, amíg csak... amíg csak most meg nem jelent a színen a Szerelem egy szegény fiatalembere alakjában. A fiatalembere szegény, de szimpatikus, a fiatalembere egyszerű ékszertervező, de okos és kedves és ami a fontos, Mlle Gabrielle Chanel szereti őt. Annyira szereti, hogy — miután a fiatalembere kijelentette, Gabrielle palotájába nem hajlandó beköltözni s egyáltalában nem hajlandó a „királynő férje” szerepében jól élni — Gabrielle kiköltözött a palotából és szerény kislakást bérelt. Itt fog lakni a fiatal pár, mert a férjjelölt ragaszkodik ahhoz, hogy ő tartsa el a feleségét. Ha szerényen, hát szerényen. Chanel-ruhák persze nem csinálthat nekik, annyi pénze nincs.

— **Bocut is!.. Bocu Sever,** sok állása mellett, — tudvalevőleg — Lippa város polgármestere is. Egy ma érkezett miniszteri leirattal Bocu Severt és helyettesét felfüggesztették állásától. Egy uttal kineveztek helyetteseiket is. Ez már a második hely, ahonnan Bocu Severt menesztették: az első volt a Resica kormánybiztosi állása. A különösen kellemetlen volt. Nem az utódjának, Bocu Severnek.

— **A vér fölfrissítése** céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a béműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtató az idegeket és ezáltal új életet teremt.

— **Éhségstrájkol a fekete-szeszes vasgárdista.** Csíkszeredáról jelentik: Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a csíkszeredai rendőrség az itteni állami szeszraktár hivatalos helyiségében rengeteg vasgárdista propaganda röpiratot és plakátot foglalt le. Nyomban őrizetbe vették a raktár Bordeanu Joan nevű főnökét és annak egyik barátját, Anastasescu Stefan bucaresti ügyvédet. A további házkutatás során nagymennyiségű szeszt találtak Bordeanu lakásán. Később kiderült, hogy Anastasescu ügyvéd Bukarestbe akarta csempészni az államtól ellopott szeszmenyiséget. A „feketeszeszes” vasgárdistákat átadták a helybeli ügyészségnek, ahol előzetes letartóztatásba helyezték, sőt a törvényszék vádtanácsa harminc napra helyben is tartotta az ügyészség határozatát. Az elkeserítő hírt Anastasescu ügyvéd annyira a szívére vette, hogy éhségstrájkot kezdett. Ártatlanságát hangoztatja és mindaddig nem hajlandó felbehagyni a sztrájkot míg szabadlábra nem kerül. Az ügyészség az éhségstrájk dacára sem hajlandó feladni álláspontját. Előzetes fogságban tartja az állam kárára szeszszel kereskedő vasgárdista hazafiakat.

Welkens-csillár a lakás díszé!

Mielőtt vásárol, feltétlenül tekintse meg raktáramat!

Olcsó árak!

Brassó, Szent-János utca 32. Tel. 3-81.

Tükörfényezőróddal az áramköltség felét megtakarítja!

K Ö Z G A Z D A S Á G

December tizedikére halasztották a gazdasztek tordai gyűlését

Marosvásárhely, december 6.

Az „Országos Gazdatiszti Szövetség” központi bizottsága december 2-ára nagygyűlést hirdetett. A gyűlést a földmivelésügyi minisztérium kívánságára a központi bizottság december 10-re halasztotta.

A december 10-re, Tordára összehívott nagygyűlés tárgysorozata mindenben a régi marad. A gyűlésen a gazdasztek és a gazdasztek sérelmeit tárgyalják meg. Sor kerül azonkívül a nagyfontosságú szakmabeli kérdések megvitatására is. A tárgysorozaton még az alapszabályok módosítása és az új tisztikar megválasztása is szerepel. A gyűlésen Filipescu Constantin földmivelésügyi minisztériumi vezetőtitkár elnököl.

Tekintettel a gyűlés rendkívüli fontosságára, azonkívül arra a tényre is, hogy a személyi részvétel nagyan megakadályozná a gazdasztek és gazdasztek sérelmeinek orvoslását, a vezetőség a legkihangsúlyozottabban kéri a tagok megjelenését és közli, hogy aki indokolatlanul távol marad, azt a szövetség tagjai sorából kizárják.

December 14-én lesz a Marmorosch Bank csődtárgyalása

Bukarest, december 6.

Egyik legutóbbi számunkban jelentettük már, hogy 36 betétes csődnitási iránti kérvényt adott be a Marmorosch Bank ellen. A hitelezők azt kérik, hogy a bíróság semmisítse meg a bank kényszer-egyezségét és rendelje el ellene a csődöt, mert a bank a kényszer-egyezségben vállalt kötelezettségeinek nem tesz eleget és ezenfelül egyes hitelezőket a többiek hátrányára előnyben részesített.

Az ilfovi törvényszék a kérés ügyében december 14-én dönt.

A szatmári munkakamara választott, de nincs benne liberális

Szatmár, december 6.

Nagy izgalom között tegnap tartották meg Szatmáron a munkakamara elnökválasztást, miután a munkakamara eddigi elnöke, a nemzeti parasztpárti dr. Bota Jenő villanygyári igazgató, az új rezsim kezdetén lemondott tisztviseléséről.

A liberálisok szerették volna, ha a munkakamara elnökévé Tisca Emil bankigazgatót választják. Ezirányban folytak is tárgyalások, de nem vezettek eredményre. A munkakamaraiban ugyanis a szociáldemokraták és a nemzeti-parasztpártiak vannak többségben. Titokban megegyezett a két párt úgy, hogy a kecske is jól lakják és a káposzta is megmaradjon. Persze ezt a megegyezést gondosan titkolják.

Beavatott helyről nyert értesüléseink szerint a szociáldemokraták és a nemzeti-parasztpártiak megegyeztek abban, hogy Bretter Tibor banktisztviselőt választják meg a munkakamara elnökévé. Bretter ugyanis a teljesen nemzeti-parasztpárti érdekeltségű Casa Noastra bank tisztviselője, de azonkívül a szociáldemokrata párt tagja is. Így tehát, mint a munkakamara elnöke, egyúttal a nemzeti-parasztpártot is és a szociáldemokrata pártot is képviselné. Azaz, a hogy Szatmáron mondják: „egy szájból fújhat hideget és meleget.”

Ilyen hátmögötti paktummal indult meg a választás. Az eredmény nem volt kétséges. A munkakamara elnökévé Bretter Tibort választották meg. És mivel már benne voltak a választásban, a két alelnök személyében Jancu Vasile és Josif Traiant is megválasztották. A megválasztottak egyike sem tartozik a liberális pártokhoz, úgy, hogy az új vezetőségben egyetlen liberális sem foglal helyet.

Természetesen a liberálisok nem hagyják szó nélkül ezt a választást és már is úgy tudják, hogy a kamarai vezetőséget, mielőtt még az működését megkezdhetné, fel is oszlatják.

Ugyancsak ma táviratilag feloszlatták a mezőgazdasági kamara igazgatósági tanácsát is és helyébe interimár bizottságot neveztek ki. Az interimár bizottság elnöke dr. Tibil János nagysomkúti ügyvéd, tagjai Drágos Augustin földbírtokos, Erdei Dumitru kisgazda és Lázár Polian gazdasági tanácsos. Az interimár minden tagja liberális. Sem a magyarok, sem a nemzeti-parasztpártiak nincsenek benne képviselve, ami sok elkeseredésre ad alkalmat.

Most a Népszövetség kezében van...!

A fa, cukor és szénex portját a piacok szükségletének arányában akarják megállapítani

A termelés felosztásánál az 1928-1932-es kivitelt volna az irányadó

Zürich, december 6.

A Népszövetség gazdasági bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott azokkal a kérdésekkel, amelyeket a londoni gazdasági konferencia utalt át a Népszövetséghez, előkészítés céljából. A londoni világgazdasági konferencián a gabonapiac nemzetközi megszervezésén kívül tárgyalások folytak a fa, a cukor, a szén és a fémek nemzetközi termelésének rendezéséről is.

A Népszövetség gazdasági bizottsága hosszabb tanácskozás után elhatározta, hogy az európai piac viszonyainak szabályozása érdekében a fontosabb faexportállamok képviselőinek egybehívását ajánlja.

Minthogy az északi államok és Szovjetország részéről az eddigi faexport-politikában a jelek szerint fordulat állott be, a Népszövetség gazdasági bizottsága lehetségesnek tartja a faexportállamok konferenciájának összehívását.

Ezen a konferencián oly megegyezés létre-

hozásáról lesz szó, amelynek alapján az exportot a piaci szükségleteknek megfelelően állapítanak meg és azt az 1928-1932. évek exportátlagára arányban osztanák szét az egyes államok között.

Ami a szénexet illeti, az angol szénbányavállalatok elutasító álláspontja és Németország távolmaradása, hátrányosan befolyásolják a Népszövetség munkáját, amely az európai szénpiac megszervezését célozza.

A cukorpaktum időbeli és területi kibővítésével kapcsolatban a kezdeményezést a brüsszeli nemzetközi cukortanácsnak engedte át a Népszövetség gazdasági tanácsa, az első lépések azonban aligha történnek meg a kubai viszonyok tisztázása előtt.

Vámtechnikai vonatkozásban a Népszövetség gazdasági bizottsága javaslatot dolgozott ki a vámelőírások egységes értelmezése és az egységes vámelnevezés érdekében. A Népszövetség gazdasági bizottsága hangsúlyozza,

hogy ez az akció nem akar beavatkozást jelenteni az egyes államok kereskedelmi és vámpolitikájában, hanem a vámtéchnikai haddást kívánja előmozdítani, a nemzetközi kereskedelem megkönnyítése érdekében.

Itt említjük meg, hogy a Népszövetség gazdasági bizottsága egyik legutóbbi ülésén foglalkozott azokkal a módszerekkel, amelyek segítségével az egyes államok lakosságuk élelmiszerével és egyéb vonatkozású ellátásával kapcsolatban biztosítani kívánják fizetési mérlegük egyensúlyát. A Népszövetség gazdasági tanácsának megállapítása szerint most két ilyen módszer küzd egymás ellen: az egyik a gazdasági autarkia, míg a másik abban csúcsosodik ki, hogy inkább a kivitelt fokozza, mintsem hogy a behozatalt korlátozza.

A Népszövetség gazdasági bizottsága hangsúlyozta azt a veszedelemet, amely a nemzetközi gazdasági életet fenyegeti, ha a gazdasági autarkia irányuló törekvések általánossá válnának.

Van ugyan kukoricafeleslegünk, de ne engedjük kiszállítani

Előbb a vetőmagot és a szükséglet kielégítését kell biztosítani és csak azután kerülhet sor exportra

Bukarest, december 6.

A Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége most teszi közzé a kukoricatermés statisztikáját és megállapítja, hogy Erdélyben 67 ezer, Bukovinában pedig 15 ezer pagonnal kevesebb termett, mint amennyi a szükséglet. Az ország egyéb részeiben terméfelesleg van.

A Kamarák Szövetsége megállapítja még, hogy a termés negyven százaléka rossz minőségű, vizes és csira-képtelen úgyhogy — véleménye szerint — 1932-es termésű kukoricát kell vetőmagként használni.

Az ország egész kukoricatermése 433 ezer pagon tesz ki, amelyből a szükséglet 380 ezer pagon, úgyhogy még 53 ezer pagon kiviteli felesleg is marad.

Most akció indult meg, amely azt követeli, hogy a kormány mindaddig, amíg az ország vetőmagszükségletét be nem szerezte és az inséges pármegyek lakosságát kukoricával el nem látták, a kukorica-kivitelt ne engedélyezze.

A kormány ebben a kérdésben néhány napon belül dönteni fog.

Új munkabér-fizetési rendszert vezet be a Caps és ezzel tízezer új lakereskedőt szabadít a piacra

Pénz helyett a jövőben fával fizeti munkásait az Autonóm Erdőpénztár

Arad, december 6.

Az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete tegnap tudomást szerzett arról, hogy a Caps új munkabérrendszert vezetett be. Az új rendszer lényege az, hogy az Autonóm Erdőpénztár a jövőben nem készpénzben, hanem fában adja ki munkásai fizetését. Ez az új CAPS rendelkezés lehetővé teszi a konstanciát keltett az erdélyi piacon. Arról van szó, hogy tízezer vándorfakereskedőt teremt a Caps abban a pillanatban, amikor az erdélyi fakereskedelem éppen néhány héttel ezelőtt érte el azt, hogy a vándorfakereskedők konkurenciájától megszabadult.

Emlékeztetni kell itt az olvasót arra a jelentésünkre, hogy a szegényebb vidéki lakosság vándorló fakereskedelmét csak úgy sikerült megszüntetni, hogy az ország fakereskedői tömörültek és elhatározták, hogy a vándorfakereskedők által piacra dobott mennyiségeket ők maguk veszik meg, csak azért, hogy ettől a konkurenciától szabaduljanak. Ezt az akciót alig tegnap fejezték be és most a Caps újabb konkurenciát vet elbük.

A Capsnak tízezer munkása van, akik a jövőben nem készpénzben, hanem fában kapják meg majd fizetéseiket. Ez a rendszer súlyos konkurenciát jelent mindazonok a vidékeken, ahol a Capsnak erdői vannak. A munkások a kapott famennyiséget kisebb-nagyob-

telekben a piacra vetik majd és nagyon természetesen, hogy olcsóbb áron lesznek kénytelenek ezt a famennyiséget elpótyázni, mint amilyen áron fát a legális fakereskedelem adhat.

Ez azonban az éremnek csak egyik oldala. A másik oldalon ott áll a rendelkezésnek aszociális volta. A nyomorult famunkást — fában fizetik. Tehát ahhoz, hogy a munkás szükségleti cikkeket megvásárolhassa, előbb a „fizetését” értékesíteni kell. Nemcsak időrablást jelent ez és nemcsak nehézséget, hanem anyagi veszteséget is. Mivel ugynevezett „dumping” áron kénytelen majd az erdő-munkás a fizetésben kapott fáját elkötvevtélni, voltaképpen ezek a szerencsétlen emberek az eladás után sokkal kevesebb pénzt kapnak a kezükhez, mint eddig, a míg a Caps pénzben fizetett.

Arról is beszélnek már, hogy a munkások, azért, hogy idővesztést ne szenvedjenek, nem is fogják piacra vetni a kapott a famennyiséget, hanem felajánlják azt gazdájuknak, a Caps-nak és így előáll az a fura helyzet, hogy a „fizetést” maga a munkaadó — veszi meg, amit szociális és fair eljárásnak nevezni nem igen lehet.

A Fakereskedők Egyesülete természetesen megtette a szükséges lépéseket. Jelentést tett a kormánynál és azt követeli, hogy akadályozza meg, hogy a Caps ezt

a szociális és konkurenciális fizetési rendszerét bevezethesse. Arra, hogy kérésük meghallgatásra talál, annál is inkább számíthatnak, mert a liberális kormány uralomra lépése előtt és kormány nyilatkozatában is azt hangoztatta, hogy nem akar a szabadkereskedelmi tevékenységnek állami konkurenciát csinálni és azzal a gondolat foglalkozik, hogy az autonóm üzemeket feloszlassa.

Most itt az alkalom arra, hogy a kormány új kereskedelmi politikájából gyakorlati izetít adjon.

A közgazdaság hírei

EMELKEDIK A BUZA ÁRA.

(Temesvár). A Bánságban ismét felszökött a buza ára. Ujabbán 385-395-ös árfolyamon indult meg a forgalom. Az érdekeltek további áremelkedést várnak.

ANYAGBESZERZŐ TEXTILKARTELL

A textilgyárak, elsősorban pedig a posztógyárak tárgyalásokat folytatnak egy kartellszervezet felállítására ügyében. Ezzel azt akarják elérni, hogy a tagok részéről szükséges külföldi gyapjuszükségletet kedvező feltételek mellett biztosíthassák.

A VAJGYÁRAKNAK IS KELL FORGALMI ADÓT FIZETNI

(Bukarest) Konkrét esetből kifolyólag a pénzügyminiszter megállapította, hogy a forgalmiadó-törvénynek megfelelően az ipari berendezkedési vajgyárak is forgalmi adót fizetnie kötelesek. A pénzügyminiszter ennek megfelelően felhívta az összes vajgyárakat, hogy a forgalmi adó különleges könyveit vezessék és a termelt mennyiség után fizessenek forgalmi adót.

230 SZESZGYÁRBÓL 195 NEM DOLGOZIK

(Temesvár) Románia 230 szeszgyára közül 195 az üzemét beszüntette és a megdolgoló vállalatok csak korlátozott mennyiségben termelnek. Jellemző, hogy a temesvári szeszgyár a munkát 5 évig szüneteltette.

MEDDIG VÁLTJAK BE AZ EZERLEJESEKET

(Bukarest) A Banca Națională manőverezése minden ellentétes híresséssel szemben közli, hogy az ezerlejes bankjegyeket nem december 15-ig, hanem december 31-ig váltják be.

AZ ERDÉLYI FAKERESKEDŐK EGYESÜLETÉNEK KÖZGYÜLÉSE.

(Arad.) Az Erdélyi Fakereskedők Egyesületének közgyűlése, az előző hittel ellentétben, nem december 14-én, hanem december 10-én lesz.

Mikes Imre párisi riportja:

1. Beaune-i apácák és a szemérmetlen Sátán 2. A hazátlan Reinhardt könnyezik Párisban

Páris, december 6.

Francois Mauriac, a Francia Akadémia új tagja, egyike azoknak a negyven halhatatlannak, akiket általánosságban igen hamar el szokás felejteni s akik közé legtöbbször éppen azok nem jutnak be, akik valóban halhatatlannak bizonyulnak, pillanatok alatt jelentős népszerűsége vergődött Párisban. A kiváló agastyán eddig ugyanis, legalább Párisban, inkább bogáncsot, mint babért aratott. A szarkasztikus és kételkedő francia főváros sosem szívelhette tulságosan a „nagy” író, aki nek konzervatívizmusa s stílusának körülményessége sehogys sem illet Páris könnyedségéhez, derűjéhez és hitelenségéhez.

Vétségére azonban mégis megérte Mauriac azt, hogy Páris fejet hajtott előtte.

Régi szabály ugyanis az, hogy az Akadémia új tagjai székfoglalóképpen arról tartanak emlékeztetőt, akinek helyét a negyven halhatatlan sorában betöltik. Ezek a beszédek, amelyek néha az irodalmi dícséret tökélyévé felfuhamultak, mint Weygand és Paul Valéry emlékeztetői szónoklatai is, mindig hódolatteljes meghajlást jelentettek az előd szellemére. Az új tag, márcsak afölötti örömeiben is, hogy az előd elhalálozott és utat engedett neki, sosem fukarkodott az elismerésben és szép szavakból könnyfakasztó, lírai koszorút font az elhunyt homlokára.

Az agg Mauriac áttörte ezt a hagyományt. Annnyban ugyanis ő is alkalmazkodott ugyan a tradícióhoz, hogy székfoglalóját elődjéről, Eugene Brieux-ról, a kitűnő dramaturgról mondta. De a dícséret, legalább is oly túlzófokon, mint ahogyan eddig szokásos volt, elmaradt. Mauriac nem rejtette véka alá a véleményét és alaposan odamondott Brieux-nak.

Ez az utóbbi merészség azután megfogta Páris és ami hosszú évtizedekkel nem sikerült Mauriac-nak, azt elérte egyetlen szónoklattal: szellemi fejedelem lett a francia főváros felett.

Egyébként Mauriac, inkább ifjabb éveiben, megkapóan szép bordalokat írt. A bor tisztele és dícsérete családi hagyomány a Mauriac-familiaiban. Eltekintve attól, hogy nemzedékeig visszamenőleg boromisszá emberek voltak, a friss halhatatlan apja, dr. Mauriac orvos, tudományos elméletet állított fel arról, hogy a bordói bor, amely tudvalevőleg Bacchus isten legszemélyesebb itala, jobb mint a tej és edesebb mint a méz.

Annak a vidéknek, ahonnan a Mauriac-familia származik, Beaune a központja. A bor iránti hódolattól és a vallásosságot erről a helyről hozta magával Francois Mauriac, Beaune két dologra büszke: egyrészt italának ízére, amely nemesebb a burgundinál, másrészt a kolostorára, amelyet ragyogó gótikával még 1443-ban építettek.

Ebben a kolostorban, amelyet buzgó apácák laknak, van egy műtörténetileg fellecsülhetetlen értékű szárnyaltár, amelynek Roger van der Weyden volt a mestere. Az oltárkép az utolsó ítéletet ábrázolja. Az elátkozottak szörnyű kínok között pirolnak a pokol lángjaiban, míg a Sátán vasvillával gerjeszti alattuk a tüzet.

Évekkel ezelőtt az egyik főnöknőnek feltűnt, hogy a kárhozottak, akik végtelenül időn át piroltak a pokol tüzén és mégsem tudtak teljesen megszűlni, teljesen ruhátlanok. A szemérmes főnöknőnek visszatetszett ez a mezítelenség. Festőt hozatott tehát és az elkárhozottakat ingbe öltöztette. A fehérnemű, melyet a helyi piktor festőkkel nem fukarkodva rakott rá a figurákra, az ördög áldozatainak térdéig ért. Azt lehet mondani, hogy az öltöztetés kitűnően sikerült, mert az elkárhozottak tökéletesen be voltak fedve. Az ing ugyanis a nyaktól kezdve eltakarta őket az alsó lábszárúig, ezt pedig ellepték a pokol lángjai.

Párisból, amint a dolog kitudódott, egy székfoglaló felügyelő utazott a helyszínre, és borzadva szemlélte a reformálást. Majd a főnöknő felé fordult:

— Ugyan, tiszteletreméltó nővér, feltételezem, hogy ezek a könnyű szaténningek ebben a szörnyű tűzben nem égetnek volna már rég el?

A főnöknő hallgatott, mert az ilyen tudományos jelelő kérdésre valóban nehéz felelni. Mire az inspektor kiszabadította Roger van der Weyden elkárhozottjait a modern öltözködés kalodájából, ami bizonyára kinosabb volt nekik, mint a pokol tüze.

Azóta Beaune-ban a gonosz lelkek meztelenül pirolnak és a mezítelenség érzetű hatását a vidék egész szellemi fejlődésében: a bor antik, bölcs tiszteletén és az egyszerű vallásosságán kívül a természetes állapot közvetlen, derűs szemlélete hatja át a kedélyeket.

Ez érződik Francois Mauriac műveiben is.

Hogy azonban frivolak lennének, ezt csak a művészi metodikára képtelen egyéniségek mondhatnák.

*

A „Théâtre Pigalle”-ban nagy sikerrel debütált a német nyelvű színjátszás csudálatos tehetsége — s ezért természetesen száműzött — alakja, Max Reinhardt. Johann Strauss klasszikus operettjét, a Böregő-t rendezte színpad mesteri munkájának premiérje a francia színiévad legnagyobb eseménye volt. A neveknek és tehetségeknek mindaz a ragyogása, amit Páris irodalomban, művészetben, politikában nyújt, egybegyűlt az első előadásra és önfeledt lelkeséggel ünnepelte a hontalan aktort.

Ebben az ünneplésben volt valami politikai, illetve nemzeti jelleg is. Ugyanis Reinhardt közismert tisztelője a francia színiirodalomnak. Eddig mintegy négyezer francia színművet rendezett meg német színpadokon s Molière-től Bourdet-ig nincs az a francia szerző, akit színpadon nem juttatott volna Berlinben vagy Bécsben. Két héttel a fegyverszünet előtt, 1918 októberében pedig színrehozta Racine „Phedre”-jét a Deutsches Theater-ben. Ez már több volt, mint művészi hajlandóság. Ez már fegyvertény volt.

A franciák most visszafizetnek neki. A német lapok felhányják Reinhardt-nak, hogy egy operettel kezdte párisi működését. Ez méltatlan Párishoz és méltatlan öhozzá. Mennyivel több és jobb lett volna, Goethe és Beethoven társaságában, az „Egmont”-ot szín-

rehozni, amely a maga megrázó aktualitásában ezerszer nagyobb hatású lett volna, mint a fülbemászó, könnyű straussi zene.

Ez a megjegyzés helytálló. Reinhardt-hoz valóban nem az operett illik. A száműzött művész azonban mégsem választott rosszul. Egyrészt azért nem, mert nem tud franciául s így a rendezés munkájánál, mégha operettől van is szó, hihetetlen nehézségeket kellett leküzdenie. Másrészt a darab megválasztásában jelképesen nyilatkozott meg: német zene, francia szöveg. Bécsi muzsika, párisi libretto.

Manapság mindent át-meg-átszó a politikai irányzatosság.

A reinhardt-i irányzatosság természetesen tetszik a franciáknak. S ezért mélységesen hálásak is. A premiér előtt az üdvözlő beszédet Jaques Copeau, a francia színpad zsenije tartotta. Olyan tehetség, aki döntő befolyást gyakorolt a francia színjátszás fejlődésére.

Ennek a Jaques Copeau-nak nincs színháza, nincs terrénuma, nincs lehetősége Párisban és Franciaországban.

Kimarták.

A két zseni szemközt állott egymással a színpadon.

Az egyik otthon volt. Otthon, de igazi, tehettelen, kétségbeesett száműzött.

A másik nem volt otthon. Elverték hazulról, mint a kutyát. Se kenyere, se tanyája nem lehetne.

De otthon és működési teret adtak neki.

A boldogtalan hazai nemes szavakkal dícsérte a boldog száműzöttet, aki könnyezett.

Csak 25 százalékos a vasúti kedvezmény a téli üdülőhelyekre utazóknak

Bukarest, december 6.

Régebbi határozata értelmében a CFR vezérigazgatósága december elsejével életbe léptette a téli utazási kedvezményeket, amelyeket a következő üdülőhelyek élveznek:

Brassó, Bușteni, Câmpolung-Bukovina, Predeal, Râmnicul-Vâlcea, Nagyszeben, Szinaia, Felsőtömös, Alsótömös és Dornavatra.

Azok, akik ezekre az állomásokra utaznak, a személyvonati díjszabásból 50 százalékos kedvezményt kapnak, de csakis a visszatérési alkalmával. A kedvezmény tehát, amely egyébként március elsejéig érvényes, menet-jövet csak 25 százaléka a személyvonati tarifának.

A gyors- és Rapidvonatokra a különbözetet teljes egészében meg kell fizetni.

Kis idillek a székelyföldi kulturzónában

Tantestületi hercehurca, amelyből sem a gyerekek, sem a felnőttek nem nagyon okulhatnak

Csikszereda, december 6.

A csikmezei kulturzónának nem mindennapi szenzációja van. A két főexponens Chircă Péter tanfelügyelő és Grigore Vasile csikrákosi állami iskolai igazgató-tanító, késhegyre menő harcot kezdtek egymás ellen.

Köz tudomásu, hogy a csikrákosi szülők hat esztendőn keresztül eredménytelen küzdelmet folytattak Grigore Vasile állami iskolai igazgató és felesége ellen, aki beosztott tanítóknaként működik férje mellett. A memorandumok megszámlálhatatlan sokaságában panaszkodtak, hogy az igazgató-tanító úti-éri gyermekeit, míg felesége felháborítóan erkölcs-telen életmódot folytat.

Hat esztendő után sikerült annyit elérniük, hogy a minisztérium a felháborító kulturbotrány kivizsgálásával Pora András kolozsvári vezérfelügyelőt és Chircă Péter csikszeredai tanfelügyelőt bízta meg.

A felügyelők személyesen szállottak ki Csikrákosra s többnapos vizsgálat után megállapították, hogy

a memorandumban lefektetett vádak megfelelnek a valóságnak.

Közös jelentésükben leszegeztek, hogy a csikrákosi tanító-házaspár állásához méltatlan s kéri a tantestületből való azonnali kizárásukat.

A nem mindennapi ügyet a napokban tárgyalta le a kolozsvári fegyelmi bíróság, mely ítéletében

Grigore Vasilenét botrányosan erkölcs-

telen életmódja miatt örökre kizárta a tantestületből, míg férjét egyhávi fizetéseleonnással sújtotta.

A csikrákosi tanügyi hatalmasság nem nyugodott bele megérdemelt büntetésébe. Felebbezett, sőt ezzel sem elégedett meg, hanem

Chircă Péter tanfelügyelő ellen bünoádi feljelentést adott be a csikszeredai ügyészségen.

Grigore Vasile feljelentésében hivatalos hatalommal és más igen jellemző visszaélésekkel vádolja meg felesét. Előadja, hogy Chircă tanfelügyelő a múlt nyáron továbbképző tanfolyamot rendezett a csikmezei tanítók részére Gyergyószentmiklóson. Ezen a kurzuson, az idevonatkozó miniszteri engedély alapján, nem volt kötelező a megjelenés. Ennek dacára Chircă tanfelügyelő az egész csikmezei tanítói kart ellentmondást nem tűrő hangon tanfolyamra rendelt. Azokat sem mentesítette, akik orvosi bizonyítvánnyal igazolták, hogy betegek.

Sőt, a feljelentés szerint, itt sem állott meg a tanfelügyelő, hanem minden törvényes alapot nélkülözve, tekintélyes pénzberséggel sújtotta azokat a tanítókat, akik önhibájukon kívül nem tudtak megjelenni a tanfolyamon.

A tanfolyamot vezető Crețu marosvásárhelyi állami tanítóképző igazgatójának sokkal nagyobb napidijakat fizetett, mint amennyit az állam idevonatkozó rendeletei megengedtek. Ugyanígy magas és így, természetesen, illetéktelen

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

napidijakat szedtek föl mindazok, akik a tanfolyamon közreműködtek.

Ilymódon a tanítói kar kárára mintegy 70 ezer lejes többletkiadást idézett elő a tanfelügyelő, mely teljesen mellőzhető lett volna, annál inkább, mert törvénytelen is.

A feljelentés érthető szenzációt idézett elő megveszerte s most mindenki nagy érdeklődéssel várja az ügy további fejleményeit, melynek során, előreláthatólag, igen érdekes és a székelyföldi kulturzóna állapotokra igen jellemző dolgok foghatnak napvilágra kerülni.

TALLOZÁS

Védőőrizet — rabszolgaság

Obersteinből jelentik, hogy ott védőőrizetbe vettek egy lustálkodót. Beszállítás a védőőrizetesk táborába azzal a kifejezett hatósági indokollással történt, hogy meg kell barátkoznia a verejtékes munkával és különös szigorat kell tanusítani, ha a legkisebb jelet adja annak, hogy ez a helyzet nem tetszik neki.

A felsőbbrendű ember

Amióta Hitlerék uralomra kerültek, a német iskolákban és egyetemeken a „faj-ismo” és a „faj-kutatás” lett az egyik legfőbb tantárgy. Vizsgáznai is kell belőle s jaj annak, aki ebből a fontos tantárgyból megbukik.

A „faj-ismo” és a „faj-kutatás tudománya” tudvalevőleg azt a célt szolgálja, hogy kimutassa az „északi”, vagy árja faj felsőbbbőségét a „nem-északi”, azaz nem-árja fajjal szemben, s különösen a „germán” faj szupremáciáját a zsidóság fölött.

Ezt a nagyszerű tudományt főképpen Gauch professzor „Neue Grundlagen der Rassenforschung” (A fajkutatás új alapjai) című műve alapján tanítják, amelyből alább bemutatunk két épületes részletet, annak szemléltetésére, milyen színvonalon mozog a hitlerista tudósok bölcsessége.

Gauch kutatásai az állatvilág új csoportosításában csúcsosodnak ki. Szerinte két főcsoport van: egyik az északi emberfajta, a másik pedig az alacsonyabbrendű állatok csoportja. Ebből tartoznak a nem-északi emberek s természetesen a zsidók és a japánok kivételével a többi ázsiai és afrikai nép, köztük magat értetődően a mongol-tatár eredetű magyarok is.

Könyve 79. oldalán a következők olvashatók:

„Ennélfogva megállapíthatjuk azt a tételt, hogy nincsenek olyan testi és szellemi jellegzetességek, amelyek igazolnák az emberiségnek az állatvilágtól való megkülönböztetését. Külömbőség csak egyrészt az északi ember, másrészt pedig általában az állatok, ideértve a nem-északi, vagy Untermensch-eket, (amelyek átmenetet képeznek), között áll fenn.”

Műve másik részében Gauch részletesen foglalkozik az emberi állatfajta testi szervezőtével, elmebeli állapotával, nyelvvel és szokásaival, s persze „kétségtelenül” kimutatja az északi ember felsőbbbőségét. A nyelvvel foglalkozva, ezeket írja például:

„Általában szólva, csak az északi faj tud zavartalanul világos hangokat kiadni, míg a nem-északi embereknek a kiejtés tisztátalanabb, az egyéni hangok zavarosabbak és hasonlatosabbak az állati zajokhoz, mint ugatás, horkolás, sziszegés és sívítás... S hogy a mada- rak könnyebben megtanulnak beszélni, annak az a magyarázata, hogy szájuk északi berendezésű, azaz magas, szűk, és hossznyelvű. Az északi faj formája tökéletesebb nyelvmozgást tesz lehetővé s ezért van, hogy az északi beszéd énekes teljesebb.”

Gauch szerint még a gége alkata is elárulja a faji különbségeket. Így a nem-északi emberek és majmok gégeje „kerek és ferdén előrehajló”.

Ahhoz tehát, hogy valaki felsőbbrendű ember legyen, előbb németnek kell születnie s azután hitleristává kell válnia. Különbön csak amolyan átmeneti fajta az ember és állat között, mint például a majom, a gorilla és csimpánz. De ha csak a náci emberek, bizonyára jobb nem-embernek lenni.

Amire nem jutott

A jobbélre szenderült városi rezsim kétség-telenül sokat dolgozott. Munkája minőségét és eredményét közigazgatási vezérfelügyelő fogja felülvizsgálni, tehát súlyos ildomtalanítás volt na ennek a vizsgálatnak elébe vágni. Nem is tesszük, tartjuk magunkat az illetanhoz és ezuttal csak arra szorítkozunk, hogy azt em-lítsük meg, amire a lázas munkában nem ju-tott sem idő, sem pénz: a munkanélküliek téli nyomorúságának enyhítésére.

Temesvárnak kivételes helyzete van a váro-sok között; elődeinek okos politikájából a vá-rok vezetője kétféleképpen vágyon gondnoka, tehát a városnak módjában van saját erejéből is segíteni azokon, akik önhibájukon kívül néznek kétségbeesetten a tél elé. Illetve már nem is a tél elé, mert már itt is van és a hi-deg átvette uralmát az éhesen didergők fűtet-len odúiban.

Rengeteg tervet dolgoztak ki a város külső szépségének emelésére, de egyetlen egyet sem, amely a munkanélkülieken volna hivatva se-gíteni. Mi is azt valljuk, hogy a munkanélkü-liség kérdésének megoldása elsősorban állami feladat, de ennek hiányában, legalább ad hoc intézkedést tartunk kötelezőnek egy olyan vá-roshoz, amely könnyűszerrel elő tudja terem-teni erre az anyagi eszközöket. Temesvár pe-dig elő tudja, mert kevésbé fontos dolgokra is volt és van. A városnál még egyelőre bizony-talan a helyzet. Egyedül Olariu Péter testesíti meg az új érárt. De addig is, amíg a kormány gondoskodik, hogy felelős vezérkar kerüljön a város élére, Olariu Péternek kell mindent el-követni, hogy ez a kérdés napirendre kerül-jön. Olariu szegény iparosmunkákból küzdötte fel magát mai pozíciójába, talán legjobban tud-ját átérzeni a munkanélküliek kétségbeesett hely-zetét s ha átérzi, tudja azt is, hogy sürgős, tudja azt, hogy jut erre is, — jutni kell! — ha elődei úgy is érezték, hogy nem tontos.

A Temesvári Magyar Nőegylet

Sok az adományért könyörgő kéz — kevés az adakozó. És ezt a keveset megtalálni, a sok nyomorúságban leg-alább egy keveset segíteni, csak na-gyon sok munkával lehet. Szakadatlan munka, ezer ötlet, kilincselés, rendezés, meggyőzni a közömbösöket, munkába áll-ítani, akik lelkesednek, foglalkoztatni mindenkit a maga helyén — csak ilyen áron tudja elérni a Magyar Nőegylet, hogy sikerül segíteni néhány nyomor-gón.

Dr. KRIVÁN GYULÁNÉ.

a Magyar Nőegylet elnöke

A vezetők, elsősorban dr. Kriván Gyuláné s mellette egy lelkes gárda: dr. Vete-rányi Viktorné, Czöndör Róza, Kun Ferencné, Stumpfoll Dezsőné, Bach Gyuláné, Waller Józsefné, Pászthy Jenőné mindent elkövetnek, hogy a nőegylet egy anyagi, mint rendezéseinek művészi szempontjából, eredményeket mutasson fel. Az Erdélyi lakodalom rendezése óri-ási feladatot rótt a nőegyletre. 120 sze-replőt állítottak be és öt héten keresztül a nőegylet egész vezetősége szakadatlanul az Erdélyi lakodalom előkészítésén fáradozott. A fényes műsor zenéjét Hor-váth Lajos erzsébetvárosi tanár, székely zeneszerző állította össze saját szerzemé-nyeiből. A lakodalom díszmagyaros sze-replőinek felvonulása páratlanul szép látvány volt és minden egyes táncszámot tomboló tetszésnyilvánítás kísért. A 120 szereplő kivétel nélkül nagyszerűen il-lestelkedett be a műsorba. A temesvári Magyar Nőegylet az Erdélyi lakodalom színpadosságával nemcsak anyagi, hanem igen kivételes értékű erkölcsi sikert is aratott.

A két előadás jegyeit már elővételben eladták, ami bizonyította, hogy Temes-vár magyarosága honorálta azt az óriási feladatot, amit a nőegylet vállalt és a mit — az előadás bebizonyította — teljes egészében végre is hajtott.

Vádiratnak is beillő felelősségben kéri 11 szakszervezet a Munkásotthon megvé-telének megsemmisítését

A felelősség szerint a bank csak 1.200.000 lejűt kap az 1.700.000 lejes vételárból

Temesvár, december 6.

Részletesen beszámolt a B. L. a temes-vári Munkásotthon eladásának és megvé-telének körülményeiről és ugyanakkor megírtuk azt is, hogy az eladást megfe-lelbezik. Ez a felelősség most elkészült és a mai napon benyújtották a revíziós bizottsághoz. A felelősséget 11 szakszer-vezet irta alá, közöttük a vasutasok és a nyomdászok, tehát olyan szakszervezetek, amelyek soha az egységesek között nem foglaltak helyet.

A felelősség páratlanul érdekes ada-tokat tartalmaz és felsorolásuk vádirat-ként is hangzik.

Kéri a vétel megsemmisítését, elsősor-ban, hivatkozással a törvény azon szaka-szára, amely kimondja, hogy megsemmi-sítési ok, ha akár direkt vagy indirekt, a vételt eszközölők magánérdeke ki-mutatható.

A felelősség szerint, a vétel érdeke Ga-bor Livius dr. főpolgármesternek, mint a Fehér Kereszt-kórház igazgató-főorvosá-nak. Gábor dr. — mondja a beadvány — tulajdonosa egyúttal a Park-színház-nak, mely közvetlenül a Munkásotthon mellett van.

„De ezenkívül a Munkásotthon mellett van Gábor dr. villatellé is, amelyre rö-videesen felépíti villáját, ugyanúgy, mint Schmiz alpolgármester villatellé is. Hi-szen ezért kellett pont ezt az utcát — a Str. Parisi — aszfaltoztatni, mert itt van a két polgármester villatellé”.

De nemcsak a vételt eszközölő városi urak vannak érdekelve, hanem

az eladó bank vezetői között is vannak olyanok, akik tagjai a városi tanácsnak.

A fiktív eladóként szereplő Telebank nemcsak leányvállalata, hanem 100 száza-lékosan saját vállalata a Temesvári Bank-nak, mint ez a kamara céghivatalában Fi. soc. 95—931 szám alatt megállapítható.

A temesvári Banknak alelnöke Nyiri Je-nő és cenzora Bejan Silviu városi tanács-tagok, tehát mindketten személyükben is érdekelve vannak, hogy a 430.000 lej, so-ha ki nem fizetett, áron vásárolt ingat-lant, 1.700.000 lejért adják el a városnak.

Rendkívül érdekes a beadvány követ-kező pontja, melyben szövegszerűen a köv-etkező áll:

„Sulyosbítja ezt a törvényteleniséget az a körülmény is, hogy, értesüléseink szerint, az 1.700.000 lejes vételárból a bank ténylegesen csak 1.200.000 lejűt kap.”

Ennek megállapítására kérjük eskü alatti kihallgatni dr. Hajdu Frigyes, a Temes-vári Bank elnökét, Nyiri Jenő alelnököt, Heller László vezérigazgatót, a város ré-széről pedig dr. Gábor Livius és Heim tanácsost.”

Kéri a továbbiakban a vétel megsemmi-sítését azon a címen is, hogy a Munkásotthon megvételek kedvezőtlen, törvénytellenesen megváltoztatták a minisztérium jóváha-gyással ellátott városi hűdését. És pedig úgy, hogy a színház homlokzatának meg-

javítására felvett 1.500.000 lej mögé rejt-tették a Munkásotthon megvételek össze-ségét. Felsorolják, hogy alig 10 hónappal ezelőtt

a szakszervezeti tanácsnak 500.000 lejűt ajánlották fel ugyanazt az épületet, amelyért a város 1.700.000 lejűt fizet. Miután a revíziós bizottságnak nemcsak gaz-dasági, hanem erkölcsi szempontból is kö-telessége revideálni a határozatokat, — meg kell semmisíteni a vételt annak elle-nére, hogy a városi technikai hivatal 3 millió 181 ezer 700 lejre becsülte az épü-letet.

Megemlíti a beadvány, hogy ez annál inkább érdeklő a szakszervezeteket, mert a városi határozat kimondja, hogy az esetben, ha a Fehér Kereszt-kórház ré-szére megfelelő helyiséget találnak, az otthont visszaadják a munkásságnak azon az áron, ahogy a város megvette. Így te-hát, ha valamikor vissza is kerülhet a Munkásotthon jogos tulajdonosai bir-o-kába, 1.700.000 lejűt kell fizetnie érte. Hol-ott a bank már hajlandó volt 500.000 lejűt is átadni. Erre nézve kéri ugyancsak eskü alatti kihallgatását dr. Heller László, dr. Becker János, Sperling Károly bankigazgatóknak, valamint Fluera János volt képviselőnek és dr. Roth Ottó ügyvédnek.

Az itt felsorolt súlyos adatok alapján kéri a 11 szakszervezet a revíziós bizott-ságtól a vétel megsemmisítését, ami, való-szinűleg, be is következik.

6000 református napról-napra megújuló küzdelme vallásáért és magyarságáért

A bányási református egyház sohasem dűskált javakban. Az impérium előtt is küzdelmes volt az élete, de azóta ez a kevés is semmire olvad. A földreform elvitte az egyház 60 hold földjét s helyette egy ígéretet kaptak másik ötven hold földre. Ez azonban csak ígéret ma-radt a mai napig. Egyedüli vagyona a re-formátus ház, melyet Szabolcska Mihály energiája teremtetett elő — ugyszólván a semmiből. Összehordta, szinte téglánként és a saját szűkös jövedelméből törlesz-tette a ház terheit.

Amellett a 6000 bányási református hi-vő nyolcvan százaléka szegény, jó-részt proletársorban élő emberek, de meg kell állapítani, az első magyar kö-zösség, ahol nem panasszal találkozom, hanem elismeréssel, hogy mindenki ügyekszik erejéhez mérten áldozatot hoz-ni, hogy fenntartsák a legmagyarabb egy-ház intézményeit.

A küzdelem a szegénységgel, az áldo-zatkészség ellenére, súlyos feladatot ró az egyház vezetőségére. Elsősorban Szabolcska László esperesre, aki itt nőtt fel, édesapja mellett, szinte személy szerint ismer mindenkit és aki fáradhatatlanul ott van mindenütt, ahol baj van ebben a lélekszáma nem nagy, de kiterjedésben egyik legnagyobb egyházmegyében. — Mellette működik Elekkes Gyula és Ajtay Gábor lelkész. Fenntartanak egy elemi iskolát 400 tanulóval és egy középiskolát 150 tanulóval és egy iparostanoncisko-lát 60 tanulóval. Az oktatást Szabolcska esperes és Elekkes és Ajtay lelkészek lát-ják el. Ezenkívül a belmisszió a hét min-den napján előadást tart. Ezeket az elő-adásokat is ők látják el.

Legszébb intézményeinek egyike a székely cselédeleányok bibliaköre. Ennek az intézménynek rendkívüli jelentősége van a Temesváron nagyszámban szolgáló székely cselédeleányokra nemcsak erkölcsi, hanem szociális szempontból is. A körnek 20.000 lej vagyona van s ebből segítyezik egymást állásnélküliség ese-tén és igyekeznek a munkanélküli részé-re állást szerezni.

A B. L. nagy nyilvánosságát használ-juk itt fel ezzel kapcsolatban egy régi panasza. A temesvári református egy-ház már számtalan felszólítást küldött a székelyföldi református lelkészekhez, hogy előre jelezzék, ha egy leány ide-

jön szolgálni, hiszen a lelkésznek erről a legtöbb esetben tudomása van. Ezzel módot adnának, hogy a lányt minden-kép pártfogásba vegyék és figyelemmel kísérik sorsát. Sajnos, eddigi felhívá-saiknak nem volt fogadtatja, holott ez ta-lán döntő jelentőségű volna a városban egyedül élő leány sorsának kialakulásá-ra.

A vasárnapi iskolában 14 dolgozó lány tart előadást a lelkészek irányítása és el-lenőrzése mellett.

Hogyan dolgozik a Magyar Párt bányási tagozata

Temesvár, december 6.

A Magyar Párt bányási tagozatát jelenleg a választási propaganda veszi igénybe, — erre fordítja a párt most minden energiáját.

A bányási tagozat felkészült arra, hogy a Magyar Párt önálló listával vesz részt a vá-lasztási harcban, mindazonáltal bizonyos

elkezdvetlenedést keltett mindenütt, hogy Te-mestorontálmegye tényleges magyar listave-zetőjét, dr. Kriván Gyulát, a bányási tago-zat ismételt kérésére sem jelölték erdélyi ke-rületben,

holott a Bányás igen jelentős szavazattöme-get szállított mindenkor az országos eredmé-nyhez és csak a választási törvény furcsaságának köszönhető, hogy noha állandóan tízezen felü-li szavazatot kapott a párt Temestorontálme-gyében, mégsem tudott soha képviselőt behoz-ni. Ugyanakkor 4—5000 szavazattal Tordaara-nyos, Kisküküllő és Brassó magyar képviselő-höz jutottak. Ezt az igazságtalanságot most sem próbálták a központi pártvezetőség részé-ről reparálni, ami nagy csalódást keltett a Bányásban.

Az ideai temestorontáli képviselőjelöltek kö-zött először szerepel két érdekes egyéniség: Lukács Jenő mérnök, temesvári gyáros és gé-t-aljai földbirtokos, a Bányási Magyar Mezőgaz-dák Szövetkezetének elnöke, aki arról neveze-tes, hogy tanulmányainak egy részét Angliában végezte, a háboru után pedig Törökországban magasrangú iparoktatási állást töltött be. Lu-kács Jenő a bányási tagozat kiváló elméleti képzettségű közgazdásza is.

Mig Lukács a politikában a csendes és bé-kés módszerek embere, Tóth Gyula volt hu-szárszázados, Jugosi hírlapíró, vele szemben a nemzetradikálisus képviselője, aki izzó tem-

Most tartja konferenciáját Temesváron a Bányási Református Nőszövetség.

A konferencián 22 bányási egyházközség képviseltette magát, de ezenkívül is számtalan résztvevő érkezett idegen egy-házmegekből is. A Nőszövetség elsősor-ban jótékony célú feladatokat kíván me-roldani, de ezenkívül erős munkát fejte-nek ki a hitélet emelésére.

Napról-napra megújuló küzdelem a bányási református magyarok élete, de a vezetőket nem ismernek eihátrithatlan akadályt magyarságuk és vallásuk vé-delmében. Egységesek és — szegénységük ellenére is — erősek és ezért az érdem elsősorban Szabolcska László esperesé, a ki legméltóbb örököse az édesapjának.

peramentuma miatt a multban is számos ke-lemetlenség esett át. Ő a bányási magyar gozat egyik „fenegyőreke”.

Ugy a tényleges listavezető: dr. Kriván Gyula, mint Lukács Jenő és Tóth Gyula, tökéle-ten bírják a román nyelvet. A többi jelölt a régi gárda ismert személyisége.

A politikai agitációs tevékenység mellett a bányási tagozat szervezetei nagy gondot fo-dítanak a közeledő karácsony alkalmából a jótékonykodásra, a szegények segítésére. Szin-te naponként követik egymást a pártvacsorák a különböző városrészekben, melyeknek jöve-delme a szegény gyermekek karácsonyi felru-házására szolgál.

A Temesvárgyárvárosi tagozat tegnap vá-lasztmányi ülésén határozta el, hogy hatvan szegény magyar gyermeket cipővel, 22 fiút és 20 leányt pedig ruhával is ellát. Karácsonykor.

A Temesvármehalaj tagozat elnöke és tit-kára tiszteletre kintőn sikerült András-napi vacsorát rendezett, természetesen szintén jótékony célra. Ugyanilyen jellegű volt az ujksó-dai tagozat multheti pártvacsorája és ilyen lesz a rónáci tagozat szombati vacsorája.

Az elmúlt napokban a temesvári ifjúsági ta-gozat kintőn sikerült Krizantém estélyt, a lippai tagozat műsoros Katalin-bált, az ujszen-tes tagozat pedig a Magyar Ház javára va-csorát és táncmulatságot rendezett. Utóbbi ezer lejen felüli adományt hozott a Magyar Ház segélykéső javára.

A temesvári központi pártirodát csapatostul keresték fel az utóbbi napokban a konverzió által érintett falusi adósok, kiknek részére a pártiroda elkészítette az adóhivatalnál és já-rásbírósnál szükséges letéti kérvények elő-tervezeteseit általánosan.

Meghívó

December hó 7-én, csütörtökön délután 3 órai kezdettel az Astrában mozielőadást rendez a szegény gyermekek karácsonyi megsegélyezése céljára rendkívül olcsó (10 és 5 lejese) helyárák mellett. Mindenki, aki egy kellemes délutánt eltölteni és emellett nyomorúságos helyzetbe került embertársain és a gyerekeknek segíteni akar, szeretettel meghív az Elnökség.

Evangelikus kézimunka-délután

A brassói magyar ev. jótékony egyesület december hó 7-én, csütörtökön tartja december havi kézimunka délutánját. Bizalommal kérjük egyházunk nőtagjait, hogy a karácsonyi megsegélyezésekre való tekintettel, minél nagyobb számmal szíveskedjenek megjelenni. Az elnökség.

Külös-esti társas összejövetel

A brassói magyar ev. jótékony egyesület Külös-esti társas összejövetele folyó hó 6-án, szerdán este 8 órakor lesz a Redout kéktermében. Egyesületünk tagjait s az általuk meghívott kedves vendégeket szívesen látjuk. Az elnökség.

Missziói előadás Zernesten

Folyó hó 8-án, szerdán este 8 órakor Kovács Anna református lelkész, a külmisszió erdélyi titkára tartja vetítettképes előadását a református imaházban. Belépődíj nincs. Adomátokat a külmisszió céljára szeretettel kér a zernesti református nőszövetség.

Manufaktura,

rövidáru és szövőfonalak, valamint mindenemű szabócéllék a legolcsóbb

Holdengrüber,

Huttmann & Co

cégnél Brassó, Hirsch-er-ú 4 sz. alatt Engros és detail eladás!

* Egy új Universal-bravur: Akik az Astra mozgó legközelebbi, drága áldozatokkal vásárolt újdonságát megnézik, ritka élményt foghatnak cserébe kapni. Bemutatásra kerül az a film, amelyről az egész világ szak- és napilapja az áradó és a jogosult elismerés hangján irt beszámolókat. Az a gyár, amely a nyugaton a helyzet változatlan, Szeverin káldány, Notre Damei torony és egyéb nagy filmeket alkotta, most lép elő a Háromezer éves ember c. látványos, izgalmas, nagyszabású filmkolosszussal. A filmet Karl Freund rendezte, aki a külön óegyiptomi pompát és stílust teljesen egészében felszínre hozza. A film főszereplője a legnagyobb jelenkori jellemző, az arisztokrata, aki sem fogja tudni elfelejteni.

Közszemlére állítják ki a beérkezett strand-pályázatokat

Brassó, december 6.

A jelenlegi városi tanács egyik legnagyobb szabású terve közé tartozik a brassói nagy strand megépítése. Mint emlékeztet, még a múlt folyamán felmerült annak a terve, hogy a Forráshely (Spreng) mögött levő mocsaras területen, a mocsár lecsapolásával, modern strandot, csónakázó- és halastavat létesítsenek.

A terv megvalósításának első lépése az volt, hogy a szemétkihordást a mocsaras területre város betiltotta, utána nekiláttak a tervek kidolgozásához.

Mint emlékeztet, a város vezetősége annak idején pályázatot irt ki a nagyszabású tervek kidolgozására. A tervek felülvizsgálására kiadott bizottság kedden délelőtt ülést tartott a városházán. Megállapították, hogy az ország különböző részeiből meglepően sok tervezet érkezett be. Ezek a tervek tökéletesebbnél tökétesebbek.

A város vezetőségének az az elgondolása, hogy ezt a nagyszabású tervet csak a legszélesebb körű vélemények meghallgatásával valóldhatja meg. Ezért a bizottság a tervek fölött még nem döntött, hanem elhatározta, hogy a tervek hosszabb időre közszemlére állítják a fővárosi tanács háza dísztermében.

Egyenformán a város minden egyes polgára megmondhatja majd véleményét Brassó új és meglévő strandjairól és a strandhelyéről.

A KORCSOLYAPÁLYA

Cenk alatt már megnyílt. Az első nap is a téli sport híveinek tömege lepte meg a jeget. Rövidesen sor kerül a siversekre is. Mint ismeretes, a idei szezon számos siverseinek legalább egy része Brassóban zajlik le.

Szabó Zoltán hangversenye

Brassóban

Románia énekeseinek sorában — mint megírtuk — a legelső köztartozik Szabó Zoltán, a kolozsvári Román Opera világhírnév felé szárnyaló énekese. Ez a kiváló művész, akit széles skálájú, csodálatos hangja miatt a legnagyobb filmvállalatok ostromolnak szerződéssel, mielőtt külföldre utazna, Brassóba is ellátogat. A kiváló székely művész a jövő hét folyamán Brassóban hangversenyez. Ez a hangverseny egyedülálló esemény lesz a maga nemében. Brassóban ugyanis évek óta nem volt hangversenye férfi énekeseinek és a város polgárságának nem volt alkalma olyan ének-művészetet meghallgatni, mint amilyen Szabó Zoltáné. Ezuttal ugyanis nem a megszokott műsort kapja a közönség, hanem egészen ritka operai előadást. A zeneművészet legnagyobb alkotásait hozza Szabó Zoltán.

Emberek, ezt hallgassátok!

Ismét feléledt és nemsokára megjelenik közöttünk az egyetlen, hiteles

3000 ÉVES EMBER

Ez az egyedülálló, fantasztikusan érdekes filmóriás szerdától, december 6-ikától kerül bemutatásra a brassói

Ájánlatos jegyekről idejében

gondoskodni. — Telefon 564.

Astra-Mozgó-ban.

Bucsuzik a polgármester

Minden jogalap nélkül menesztették a város törvényesen megválasztott vezetőjét

Brassó, december 6

Ma délelőtt megtörtént az, amit már napokkal ezelőtt megjósoltunk és amin az új kormány hivatalos körei hosszú idő óta fáradoznak: menesztették a város elnökét Voicu Cornél dr. polgármestert. A felfüggesztés részleteit lapunk más helyén közöljük. Megható és érdekes. Talán egyetlen polgármester ennek az országban, aki nyíltan megmondta, hogy felfüggesztése törvénytelen és a város lakosságának egyöntetű bizalmára támaszkodva perbe fogja a belügyminisztériumot.

Miután a szomorú aktus végbement, újból kötelességünknek tartjuk leszögezni azt, amit az első pillanattól kezdve hangsúlyoztunk: Voicu Cornél dr. polgármester nem érdemelte meg ezt az elbűnbírást. Egy éven keresztül vezette a jelenlegi tanácsal a város ügyeit. Ez alatt a rövid idő alatt a város minden polgá-

rát a legnagyobb készséggel kiszolgált és olyan városfejlesztési munkát valósított meg, amilyenre Brassó város történetében nem volt még példa.

A felfüggesztés után gyékként Voicu dr. polgármester fogadta munkatársunkat és lapunkon keresztül az alábbiakban mond bucsut Brassó város polgárságának:

— Összinté fájdalomat érzek — mondotta a polgármester — hogy abba kell hagynom azt a munkát, amely Brassó város boldogulását, fejlődését jelentette volna. Ezután mondom köszönetet Brassó város derék polgárainak, akik működésem alatt nemzetiségre és vallásfelekezetre való tekintet nélkül becsülettel nyújtottak segédkezet a nagy városfejlesztési program megvalósításához. A legsúlyosabb gazdasági válság napjaiban kellett megvalósítanunk azt a programot, amelynek keresztülteléről

ma hatalmas városi művek tanuskodnak. És ezt az emberfeletti munkát soha sem tudtam volna megvalósítani, ha a polgárság nem támogatott volna teljes szeretetével és megértő jóindulatával.

— Ugy érzem, hogy a város érdekeitől nem szabad eltávolodnom. Továbbra is azon leszek, hogy a város boldogulását munkámmal előmozdítam és, ha a polgársága még egyszer megtisztel bizalmával, ott folytathassam munkámat, ahol a törvénytelen most megszakította.

Voicu dr. polgármester ezzel bucsuzik a város polgárságtól, amely munkásságát nem felejté el. Mert alatta a városházán nem politizáltak, hanem dolgoztak.

És ezt nem szabad elfelednie annak, aki Voicu Cornél dr. helyét be akarja tölteni.

A brassói tanács érdekes gyűlése

Letárgyalták a polgármestert ért sérelmet

Brassó, december 6.

A kormányváltozás velejárójaként megjelent Brassóban is az új kormány hivatalos kiküldöttje, akinek kötelessége okot keresni és találni legalább a polgármester felfüggesztésére, de, ha lehet, az egész tanács feloszlatására. Ez a vezérfelügyelő buzgón teljesíti kötelességét, keres, kutat, de még nem tudott semmit kihámozni, amiből a polgármesteri állásra törekvők tökéletesen kovácsolhatnának. Közben pedig a város tanácsa végzi munkáját, mintha semmi sem fenyegetné. Nyugodt lelki-

merettel teljesíti kötelességét, amit a polgárság bizalma rótt rá. A tegnap is összeült a tanács a régi városháza nagytermében, hogy dolgozzon.

A gyűlésen Voicu Cornél dr. polgármester elnökölt. A magyar tanácsosok közül jelen voltak: Harmath Zoltán dr., Debrecey Béla dr., Szabó Béni, Szegő Árpád és Szele Béla dr. Napirend előtt a polgármester méltatta az elhunyt Orghidan Radu városi tanácsos érdemeit és kérte emlékének jegyzőkönyvi megőrzését.

Ezután Constantin Gheorghe méhkerti lelkész tette szóvá azt a sajnálatos incidenst, amely a december 1-iki ünnepségen robbant ki az Astrában. Tudvalevőleg, állítólag, a prefektus kívánságára a polgármester részére fenntartott páholyulást leragasztották, mire a polgármester, érthetően, megsértődve, az ünnepélyről eltávozott. Constantin e tényben a város polgármesterének és egész polgárságának megsértését látja és elégtételt követel.

Voicu dr. polgármester közölte a tanácsal, hogy ő

átiratban kért elégtételt az Astrától, amelynek vezetősége kijelentette, hogy tudta és akarata ellenére történt a sajnálatos incidens.

A polgármester táviratilag jelentést tett az esetről a belügyminiszternek is. Brediceanu Tiberiu dr., az Astra elnöke, felszólalásában biztosította a tanácsot, hogy az Astra elnökségének tudtával a város érdemes polgármestere ellen sérelmet el nem követtek, ami történt, az vizsgálat alatt áll, mert

az Astra vezetősége tisztázni kívánja az esetet.

A napirenden folyó és adminisztratív természetű ügyek szerepeltek. Ezek közé ékelődött bele a brassói gör. kel. főesperesi hivatal kérése, melyben egy katedrális építése céljára megfelelő hely átengedését kéri. A tanács teljesítette a kérést és

a posta és igazságügyi palota közötti kis parkot engedte át a célra, kikötve, hogy ezt a helyet kizárólag csak templomépítés céljaira használhatják és el nem idegeníthetik, mindaddig pedig, míg a templom fel nem épül, a teret a város szabadon használhatja és az ezen túl is a közönség rendelkezésére fog állani.

Hozzájárult a tanács ahhoz is, hogy a Pojánában a hadirokkantak egyesületének üdülőtérp létesítésére megfelelő terület engedtesse át. Elfogadta a tanács a városi köztisztasági szabályrendelet magyarázó kiegészítésére tervezett szakaszokat, melyek beleiktattatnak a szabályrendeletbe.

SZÖVETMARADÉKOK!
FÉLÁRON!

CSAK
DECEMBER
15-IG!

VESTIS SZÖVETÁRUHÁZBAN
BRASSÓ, LENSOR 22

Dakrysol-szappan

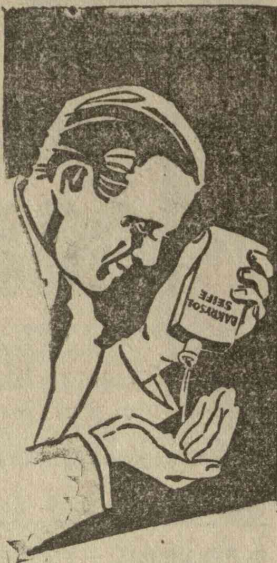
(semleges, tulzsírozott, kénartalmu szappan)

Aki haját minden héten felváltva tulzsírozott, kénartalmu Dakrysol-szappannal és tajássárgával mossa és ezenkívül naponta bedörzsöli fejbőrét a Dakrysol hajtápszerrel, a lehető legcélszerűbb hajápolást üzi. A Dakrysol-szappan és tojássárgája alaposan megtisztítja a fejbőrt, anélkül, hogy izgatná, vagy kilugozná. A Dakrysol hajtápszer viszont táplálja és növesztésre serkenti a hajgyökereket.

A korpaképződést, hajzsírosságot és hajhullást ezzel biztosan kikerüljük. A haj újranövése mindig bekövetkezik, ha a hajgyökerek még életképesek.

Dakrysol hajtápszer és szappan minden e szakmába vágó üzletben kapható.

Professor Dr. F. SIGMUND, fiziológ. laboratóriuma, Stuttgart.

Kérjen

Örölt só és kristálycukrot

csakis olyan papirzsákban, mint a cementzsákok. A papirzsákok erősek, tiszták, áthatlanok és olcsóbbak, továbbá megóvják tartalmukat a nedvességtől és sok más előnnyel is bírnak.

Követeljen tehát csakis papirzsák csomagolást

Kis pesti riport

GALILEI a kávéházban

Az igazságnak vannak hősi vértanúi nemcsak a történelem nagy fejezeteiben, hanem a hétköznapi életben is. Ilyen volt az a kis újságos gyerek, Józsi is, aki hamvas, szőke arcával, tágranyított szemével csak nemrég kóstolta meg a felnőtt világát.

Józsi mindössze tizenegy éves és az a feladata, hogy egyik köruti kávéházban viszi-hozza a lapokat, képesújságokat a márványasztalerdőben. Zsörtölődő, olykor haragos vendégek között, akik tudvalevően összes bajaikat kiélik azon a címen, hogy teljhatalmu vendégek és így rá-rászólnak az újságos gyerekekre is.

Józsi még nem ismerte Le Bon megállapításait, hogy az éttermi és kávéházi vendég azért indulatos minden kicsiségért, mert tömegben ül és így kedélye a tömeglélektan törvényeihez igazodik. Már pedig a tömeg szélsőségekre hajló, szenvedélyes, inkább az érzelmére, mint az értelmére hallgat, tehát hogy a tárgyra térjünk, szegény Józsi hordja le keményen, mert a Színházi Harsona más vendég kezében van.

Hát ezzel a Józsival történt, hogy egy

napon reggel hat órakor kinyitották a kávéházat, a kávé egyetemi hallgató fiával, aki éppen úgy nem lelkesedett a zsarnokoskodásra hajlamos vendégek iránt, akárcsak ő.

Kinyitották reggel hatkor a kávéházat. Rövidesen betért az első vendég. Levette kabátját, kalapját, majd vastag, göröcs botját fölakasztotta a fogásra, ahol is a bot ide-oda himbálódzott játékosan.

Mihelyst leült a vendég, abban a pillanatban már teli tüdővel kiáltotta:

— Hallatlan! Itt ülök már egy félórát és nincs kiszolgálás. Micsoda gazság ez, te gyerek!

Józsi elkecseregett szívvél hallgatta a vendég kifakadását, majd ezt mondotta szerényen és illedelmesen, de annál szabatosabban:

— Nem tetszik itt ülni egy félórát, hiszen a fogason még mozog a bot.

Tényleg, a bot semmi rosszat nem sejtve, ide-odajárt, mint egy falióra ingája s ezzel igazolta, hogy Józsi tökéletesen igazat mondott.

Ahogy mondani szokás, ettől a pillanattól kezdve az események drámai gyorsasággal követték egymást. Józsi kapott egy pofont a vendégtől, mire a kávé egyetemi hallgató fia megtudta, mi történt, az újságos gyerekkel együtt kiverte a vendéget, ki az utcára. Éppen ez aktus utolsó pillanatánál érkezett meg a kávé.

A vendég már kint volt az utcán, a kávéházban bent pedig az egyetemi hallgató beszámolt a hajnali csata izgalmas részleteiről az apjának.

Józsi kipirult arccal düllesztette ki a mellét és már-már holmi kitüntetésfélérről álmodozott, amikor villámgyorsan lecsapott a kávé haragja. A kávé is adott egy nyaklevest az újságosnak s aztán kizavarta a gyereket az utcára.

Józsi két pofonnal az arcán s egy igazgatgat a szívében állott a járdán és elszántan nézett a villogó szemű kávé arcába. Majd, akárcsak Galilei, megmámorosodva az igazságtól, dacosan, bátran, csengő hangon kiáltott vissza:

— És mégis mozog a bot!

(d. m.)

SPORT

Kikapott az osztrák csodacsapat

Az osztrák válogatott, amely előzőleg Glasgowban eldöntetlent vívott ki a skót válogatottal szemben, hétfőn 4:2 (2:0) arányban vereséget szenvedett az Arsenaltól, amely jelenleg az angol bajnokság vezető csapata. A játék csuszós talajon folyt le. Az első félidőben az angolok fölényben voltak, az osztrákok a második félidőben erősítettek, de már nem tudták kiharcolni az egyenlítést. A játékot a csunya idő ellenére, harmincezer ember nézte végig. Az osztrákok különben mint „Bécs válogatottja” szerepeltek az angol közönség előtt.

SPORTHIREK

A Ripensia januárban Hollandiába megy túrra.

A Barátky-ügy, bukaresti jelentés szerint, végre-valahára elintéződött. A Hungária elfogadta az ötezer pengő váltságdíjat. Budapestről még nem erősítették meg a hírt.

Az osztrák törhajnokságban, Bécsben, a fiatal Dunay Pál elnyerte a bajnokságot. Magyarország általában az egész vonalon győzött: Borovszky a párbajtőr bajnokságát nyerte, csapatversenyben pedig ugyancsak a magyarok győztek.

AZ ASZTALI TENISZ-VILÁGBAJNOKSÁGOK

Hétfőn kezdődtek meg Párisban. Az első napi játékok után a következő képet mutatja: Férfibajnokságban 1. Lettország, 2. Magyarország, 3. Jugoszlávia, 4. Csehszlovákia, 5—6. Svájc és Anglia, 7. Lengyelország, 8. Ausztria, 9. Franciaország, 10—11. Belgium és India, 12. Hollandia. A női bajnokságban: 1—2—3. Magyarország, Németország és Anglia, 4. Franciaország, 5. Csehszlovákia, 6. Hollandia.

VIDÉKI MÉRKŐZÉSEK

A fagy ellenére is játszottak néhány mérkőzést a vidéken. Az eredmények:

Nagyvárad: Crisana—Törökves 3:0 (1:0).

Temesvár: Ripensia—Kinizsi 2:1 (0:0).

Ilsa—Electrica 3:2.

TMTE—Resicai munkáscsapat 9:1 (5:1).

Kolozsvár: Universitatea—Romania 7:0 (1:0).

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 20.688—1933. serv. economic.

ARLEJTÉSI HIRDETÉNY

A városi autóbusszvállalat részére szükséges benzin beszerzése céljából folyó évi december hó 20-án délelőtt 11 órakor egy második nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni a „Monitorul Oficial” 127—1931. és 285—1932. számaiban kihirdetett általános szabályok alkalmazásával.

A közelebbi feltételek a városi üzemekre vonatkozó ügyosztályban tekinthetők meg. Braşov, la 4. Decembrie 1933.

Primar: Dr. Polony m. p.

Secretar General: Dr. Popovici m. p.

HIRDETÉNY

Köztudomásra hozatik, hogy Soci György brassói textilárú kereskedő csődtömegéhez tartozó szövetek folyó évi december hó 16-án, délután 5 órakor, zárt, írásbeli ajánlatok alapján, elárvereztetnek.

Az írásbeli ajánlatok, a bánatpénzzel együtt, folyó évi december hó 8-án délután 6 óráig alulírott csődtömeggondnokhoz, Brassóban, Károly király-utca 36. szám alatt (Telefon 559.) adandók be s ugyanott az árverési feltételek, valamint a leltár is megtekinthetők.

Dr. Fabritius Ernő s. k. ügyvéd, mint csődtömeggondnok.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.

a juhok védve vannak sörögés ellen.

GALBINOL a legjobb és leghatásosabb orvosság a juhoknál olyan gyakran előforduló mételevél betegség ellen. Egyetlen adag GALBINOL (amelynek ára csak 10 lei) bármilyen beteg birkát kigyógyít a mételevélből.

Ha egy-egy adag GALBINOL-t bead a juhainak, megvédi őket a mételevél, miáltal a saját vagyonát védi a pusztulástól.

GALBINOL kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.

GALBINOL

Kérje

„A juhász könyve” című brosuránkat, díjtalanul küldjük.

DR. TOTIS BÉLA legújabb könyve:

TÖRVÉNY ERKÖLCS ANYASÁG

Á R A I 45 L E I

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56—58 szám

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Irta: **IGNÁCZ S.** 122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek!

MÜLLER: AZ ÉN MÓDSZEREM

(felnőttek számára ára 75.— Lei) megtanít arra, hogy lesz a testünk szép — és marad — üde és fiatal. Gyermek számára ára 75.— Lei. Gondoskodjunk gyermekeink fejlődéséről. — 116 képes ábra.

Kapható:

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSTÁLYÁBAN, Brassó, Kapu-u. 56—58, az udvarban

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Tümpéidányt nem adunk.

Vétel-eladás

Filmhulladék nagyobb mennyiségben olcsón eladó. Brassó, Calea Victoriei 84. 13808

Eladó majdnem új 10 H. P. villanymotor. Pünkösfi, Hosszszufalu 700. 13877

FIA TALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ara színes borítóval 30 lei.

Állást nyer

Kaucióképes vendéglős kerestetik. Ugyanott kiszolgáló lány felvétetik. Brassó, Kut utca 21. Borpincében. 13860

Kelmefestőmester, regáti városban, alkalmazást nyerhet. Részletes ajánlatok bizonyítványokkal „Perfekt” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 13889

Lakás

2 szoba, fürdőszoba, konyha, napos lakás azonnalra kiadó. Brassó, Hosszszu-utca 203. 13888

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvostályától.

Női- és férfiszövetek

legjobb minőségben, legolcsóbb áron a

„POSTAVÁRIE” E. ROSENBERG

cégnél, Brassó, Virágosor 17. (Hirsch-utca sarok)

Felkészítőkészítő: Kocsis Béla